

Vokiečiai atsiėmė Douaumont fortą

Buvusis Vokietijos kancleris, Von Buelow atvažiuoja Amerikon

Vokiečių laivai pradės plaukioti į New Yorką

Laivyno Lyga traukia Henry Fordą teisman

Anglija neleidžia amerikiečiams šelpti lenkų

VOKIEČIAI ATSIĖMĖ DOUAUMONT FORTĄ.

PARYZIUS, geg. 25. — Francuzai oficialiai paskelbė, jog vokiečiai atsiėmė fortą Douaumont. Bet jie tvirtina, kad jie tebelaiko pozicijas, kurios randasi visai arti prie to forte.

Vokiečiams pavykė atsiimti fortą Douaumont po to, kaip jie paėmė dalį Cumieres kaimo, kuris randasi rytuose nuo Numirėlio kalvos. Vokiečiai šitą laimėjimą aplaikė durtuvų, rankinių granatų ir net peilių atakose.

VON BUELOW ATVAŽIUOJA AMERIKON.

LONDONAS, geg. 25. — Exchange Telegraph Company sako, kad ji patyrus, jog Amerikon atvažiuojas buvusis Vokietijos kancleris von Buelow, kaizerio igaliotas speciale misija. Pasak Exchange Telegraph'ą, von Buelow'as skiriamas yra Vokietijos ambasadorium Washington.

Washingtono tečiaus diplomatai tvirtina, kad jie nieko nežina apie tą atvažiavimą.

HENRY FORDĄ TRAUKIA TEISMAN.

DETROIT, Mich., geg. 25. — Robert M. Thompson, Laivyno Lygos Washington prezidentas, pranešė Henry Fordui, kad Lyga užvedus prieš jį, Fordą, bylą ir jį ieškanti 10,000 dolerių atlyginimo už tai, kad Fordas buk apšmeižęs ją, varydamas savo kompaniją prieš kariškąjį Suv. Valstijų prisirengimą. Fordas sutinka stoti teisman, bet reikalauja, kad ir kalbamos lygos kaikiurie nariai bei tarnautojai būtų taipgi išardyti.

PAGAVO BEVIELIO TELEGRAFO ŽINIĄ UŽ 9000 MYLIŲ.

Sydney, N. S. W., geg. 25. — Amerikos laivas Ventura, atvykęs ka tik į Sydney iš San Francisco, praneša, kad jisai pagavęs bevielio telegrafo žinią, pasiųstą iš Tucker N. J. stoties, budamas 9,000 atstume nuo kalbamos stoties. Niekas da, sakoma, tokioje tolumoje budamas, nėra aplaikęs panašiu būdu žinių.

3 MĖNESIAI KALĖJIMO UŽ BANDYMĄ PAGELBĖTI AIRIJOS REVOLIUCIONIERIAMS.

LONDONAS, geg. 25. — Kapitonas James R. White nubaustas trims mėnesiais kalėjimo už mėginimą išsausti anglių kasyklų darbininkų streiką, idant tuo būdu privertus valdžią padaryti nuolankesne link Airijos revoliucijos vadaų.

Kapitonas James R. White yra pasižymėjęs anglių armijos ofleides armiją White tapo socialistis buvusioje Burų karėje. Apiti.

VOKIEČIAI PLENUOJA ATNAUJINTI SUSINĖSIMUS SU NEW YORKU LAIVAIS.

NEW YORKAS, geg. 25. — Laikraštis The Evening Mail paskelbė, kad jisai sužinojęs iš ištikimų šaltinių, jog vokiečiai mano užmegzti reguliariškus susinėsimus tarpe New Yoro ir Hamburgo. Plaukios vokiečių submarinos. Ir prima jų, manoma, atvyksianti liepos 1 dieną.

Submarina bus apginkluota tik apsiginimui. Vežios ji Vokietijos krasą, mažuosius siuntinius ir, gal-but, kaikiuriuos pasažierius.

Naujosios submarinos, pabudavotos specialiai pirklybiniais tikslais, galėsiančios atlikti kelionę į 10 denų.

Apie 8 rugpjūčio Vokietija jau, sakoma, turėsianti penkias tos rūšies submarinas.

HUDSON BAY KOMPANIJĄ SKOLINA TALKININKAMS 160 LAIVŲ.

PETROGRADAS, geg. 25. — Hudson Bay Company davė talkininkams 160 priklausančių jai laivų, kurių kiekvienas yra vidutiniai 3-4 tūkstančių tonų intalpos. Tais laivais bus gabenama Rusijon iš Suv. Valstijų ir Kanados į Archangelską amunicija.

SUDEGĖ 1 ŽMONĖS KASYKLOS GAISRE.

BENO, Nevada, geg. 25. — Keturi žmonės mirė, ir daug nuostolių turto pridarė gaisras, ištikęs Yellow Jacket kasykloje, kuri randasi prie Gold Hill.

LENKIJOS ŠELPIMO REIKALAI.

WASHINGTONAS, geg. 25. — Nors Rockefellerio fondas jau prisirengęs yra siūsti pagelbą badaujantiems lenkams, nors Vokietija davė užtikrinimą, kad maistas, siunčiamas lenkams, nebus suvartotas vokiečių, Anglija betgi leidimo pasiūsti lenkams pagelbą da neduoda.

To delei Suv. Val. senato užrubežinių reikalų komisija užgryė rezoliuciją, kurioje nutarta yra užklausti sekretoriaus Lansingo, kokios yra priežastys, kad Anglija neleidžia šelpti lenkų.

241,000,000 DOLERIŲ SUV. VALSTIJŲ LAIVYNO REIKALAMS.

WASHINGTONAS, geg. 25. — Suv. Valstijų laivyno reikalais rupinimosi kongreso komisija padavė kongreso užvirtinimui laivyno išlaidų sąskaitą ateinančioms metams. Laivynui reikalaujama šiemet 241,000,000 dolerių, arba 91,787,287 doleriais daugiau, negu praėjusiais metais. Iš minėtos \$241 mil. sumos 98 milijonai skiriami yra naujų laivų pabudavojimui.

MEČNIKOVAS MIRSTA.

PARYZIUS, geg. 25. — Garus rusų mokslininkas, profesorius-bakteriologas S. Mečnikovas guli mirties patale. Gydytojai, besirupinantys Mečnikovu, neteko vilties išgelbėti jį gyvastį.

WASHINGTONAS, geg. 25. — Suv. Valstijų senato užrubežinių reikalų komisija padavė senato užvirtinimui rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad Suv. Valstijų valdžia rupintųsi amerikiečių ir jų turto saugumu Airijoje.

BALTIMORE, geg. 25. — Gertrude E. Knight, 14 metų mergaitė, prarijo žiedą. Nugabenta ligonbutin. Žiedas da neišimtas.

10,000 UŽMUŠTA PRIE VERDUNO.

LONDONAS, geg. 25. — Dešimt tūkstančių kareivių krito paskutiniuose susirėmimuose prie Verduno. Ir tie susirėmimai bene bus tik kruviniausi iš visų pasižymėjusių savo žiaurumu, pastarųjų dviejų mėnesių susirėmimų prie Verduno.

80 tūkstančių kareivių vokiečių karvedžiai metė prieš francuzų pozicijas apie Numirėlio kalvą. Tuo pačiu laiku dvi brigados puolė ant francuzų, užėmusių Douaumont fortą.

Pasekmėje to, vokiečiai išmūšė francuzus iš Cumieres kaimo ir suėmė daugiau kaip 300 nelaisvių.

Kaip žiaurus susirėmimas ištiko prie forto Douaumont galima suprasti jau iš to, jog nebeužteko pekliškos kanuolių ugnies, nebeužteko kulkosvidžių, bet kareiviai suėjo durtuvų atakon, kad vartota rankinės granatos, kad, pagalios, net griebtasi peilių.

IS ITALIOJS FRONTO.

RYMAS, geg. 25. — Austrų užpuolamasis judėjimas staigu apsilpo. Manoma kad dabar užpildoma nuostoliai, kuriuos austrams prisiėjo aplaikyti pirmuose užpuolimuose, naujais kareiviais idant atnaujinus dar smarkesnius užpuolimus. Sustiprinimai austrams į šį frontą gabenama be perstojimo.

Šitą netikėtą veržimosi austrų pirmyn Italijos fronte ir nepailaujamas vokiečių atakas prie Verduno kariškėji ekspertai mano esant Vokietijos-Austrijos bandymu suardyti plenuojamąjį visuose karės frontuose talkininkų užpuolamąjį judėjimą.

Zinios, ateinančios iš fronto, parodo, kad austrai-tose vietose, kur jiems pavyksta užtikti italus silpnesniais esant, spaudžia juos be atleidimo, kad nedavus jiems nė susitvarkyti, nė sutraukti ten daugiau kariuomenės.

2900 AIRIJOS REVOLIUCIONIERIŲ KALĖJIMUOSE.

LONDONAS, geg. 25. — 400 Airijos revoliucijoj dalyvavusių žmonių laikoma Airijoje kalėjimuose, 2500 suviršum jų yra uždaryti Anglijos kalėjimuose.

Anglijos valdžia sako, kad laikomųjų kalėjimuose revoliucionierių padėjimas esąs geras. Jiems duota ten daug laisvės, pavelyta rašyti laiška, matyties su draugais, užlaikomi jie taipgi švariai. Drabužiai geri, valgis buk irgi esąs neprasciausias.

FRANCIJOS PARLAMENTO DEPUTATAI REIKALAUJA PAAISKINIMŲ APIE MUSIUS PRIE VERDUNO.

PARYZIUS, geg. 25. — Deputatų tarpe vis daugiau pradeda kalbėti, kad kariškioji valdžia turi išduoti pilniausius paaiškinimus apie musius, kurie siaučia prie Verduno.

NEBUS TAIKOS, KOLIAI SERBIJA TAPS PALIUOSUOTA.

ATHENAI, geg. 25. — Serbijos princas Aleksandras, Serbijos sosto įpėdinis, užreikė klausinėjusiui jįji Associated Press korespondentui, kad talkininkai užtikrinę, jog taikos toliai nebus, koliai Serbija nebus išnaujo padaryta savystotvia, neprigulminga valstybe.

PAULSBORO, N. J., geg. 25. — Coronerio tyrinėjimais nepavyko surasti priežastis eksplozijos, kilusios Gibbstown'o Parako dirbtuvėse. Mažiausio paaiškinimo negalėta duoti, kas pagimdė eksploziją, kurioje žuvo 15 darbininkų.

MEXIKOS DALYKAI.

SAN ANTONIO, Texas, geg. 25. — Generolas Funston paliepė milicijai, esančiai Fort Sam Houston lageriuose skubėti kaip galima greičiau į parubežį.

RUSIJOS VALSTYBĖS DUMOS ATSTOVAI FRANCIJOJ.

PARYZIUS, geg. 25. — Rusijos Valstybės Dumos atstovų delegacija, prieš kiek laiko lankiusi Angliją, dabar atvažiuojo Francijon. Po atsilankymo pas prezidentą ir į parlamentą, delegacija apžiūrės da keletą karės reikmenų išdirbimo centrų ir paskui, geg. 31 d., iškeliaus Italijon.

DAUGIAU SUV. VALSTIJŲ KARIUOMENĖS APLEIDŽIA MEXIKĄ.

EL PASO, Texas, geg. 25. — Ateina žinių, kad 13 Suv. Valstijų kavalerijos pulkas keliaujas iš Meksikos.

BOLE UŽMUŠTAS VAIKAS.

OIL CITY, Pa., geg. 24. — James D. Erwin, 15 metų vaikas, užmuštas žaidžiant baseball'ą. Bolė užgavo jį tiesiai ties širdimi. Mirė ant vietos.

VOKIEČIAI LAIMĖJO PRIE VERDUNO.

PARYZIUS, geg. 24. — Francuzų karės ofisas prisipažįsta, kad vokiečiai aplaikė keletą svarbių laimėjimų prie Verduno. Jie taipgi paėmė tranšėjas ant abiejų krantų Meuse upės ir paėmė Cumieres kaimą ant kairiojo upės kranto.

ITALAI PADEGĖ RIVERETO.

PARYZIUS, geg. 24. — Iš Rymo pranešama, kad italai šuviais padegė didžiausius amunicijos sandėlius Rivereto mieste. Pats miestas liepsnose. Kelios didžiosios kamuolės liko sunaikintos eksplozijoje.

8,000 ŽMONIŲ MIRĖ IS BADO.

NEW YORK, geg. 24. — Iš Cairo pranešama, kad Syrijos mieste Lebanon 8,000 žmonių mirė iš bado.

SUSEKĖ GRAFTĄ.

CHICAGO. — Susekta yra, kad prie miesto darbu yra plačiai vartojamas graftas. Pasamdomas žmogus dirbti, bet jis niekad nedirba, vien tik ateina pasiimti užmokestį, kurią dalinasi su augštesniais. Kaip apskaitoma, tokiu būdu kasmet suvogiamą apie \$25,000 — \$30,000 miesto pinigų.

Vakar liko areštuota 6 žmonės, kurie jau prisipažino prie kaltės. Vienas areštuotojų yra "time-keeper" Herbert L. Scriba, 545 Aldine ave., su kuriuo kiti dalinasi pusiau.

Bus užvesti tyrinėjimai, kad apsisvalius nuo tų grafterių ir pasiekus biskį augštesnius.

BERLINAS, geg. 25. — Vokietijos valdžia išsiuntė Amerikon Miss Stilleman, Roberts kolegijos mokytoją. Miss Stilleman buvo patekus Warnemunde kalėjiman (Vokietijoje), o dabar išsiųsta iš Vokietijos ir keliauja namo.

MINNEAPOLIS, geg. 24. — Siaurės baptistų konvencijoje vakar išnešta rezoliucija, nupelkianti tuos kunigus, kurie pildo tarnystas prie apsidavimo persiskyrusių porų.

ORAS

Chicagoje ir apilinkėse šian die. — Lytus; mažai permainų temperaturoje; silpni vėjai, daugiausia pietų link. Temperatūra vakar žemiausia 65, augščiausia 76.

Turkų oficeriai ir gydytojas, su savo moterimis, apleidžia garlaivį, Kut-el-Amara.

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Mūsų korespondentų pranešimai

OGLESBY, ILL.

Čionai randasi dvi cemento dirbtuvi. Jose buvo nesvietiškas išnaudojimas darbininkų, ir nesmagu prisipažinti, be jokio iš jų pusės pasipriešinimo. Darbininkai dirbdavo labai ilgus valandas ir užtai gaudavo pastebėtinai mažą atlyginimą. Taip, pavyzdžiui, dieniniai darbininkai gaudavo vos \$1.80, o labai retame atsitikime \$2.00. Dirbdavo gi po 10 ir 11 valandų į dieną. Su naktiniais darbininkais dar blogiau: jie už ilgą 13 valandų darbą gaudavo vos \$2 ir 8c... Bet tai dar ne viskas; kai-kuriuose skyriuose darbininkai buvo priverčiami mokėti foremanui nuo \$5 iki \$10 kas mėnesį!...

Tečiau darbas kiek pagerėjus, ir šios dirbtuvės darbininkai pradėjo nerymauti. Kadangi pradėta jausti darbininkų stoka, tai apsviestesnieji tos kompanijos darbininkai ėmė organizuoti savo draugus, kad pareikalavus didesnę užmokestį už savo sunkų darbą. Štai 14 d. gegužės tapo susaukta vieša susirinkimas. Pasirodė, kad didelė didžiama pritaria unijai. Daugelis ten pat ant vietos padavė savo parašus. Tada 15 d. gegužės sustabdyta visi naktiniai darbininkai. Tuojau pradėta atkalbinėti ir dieniniai darbininkai, kad jie ryto neitų į darbą. Pranešta visiems, kad susirinkimų mainierių svetainėn. Tą vakarą unijon įstojo 191 naujas narys. Taigi suverta American Federation of Labor unijos skyrių. Tada išrinkta komisija iš penkių narių parašymų darbininkų reikalavimų. Ant rytojaus sustabdyta visi dieniniai darbininkai ir paskelbta streikas, abiejose cemento kompanijose, t. y. Marquette Portland Cement Manufacturing Co. ir Chicago Portland Cement Co.

16 d. gegužės įvyko antras streikininkų susirinkimas, kuriame unijon prisirašė nepaprastai daug darbininkų. Ten pat išrinktasai komitetas perskaitė darbininkų reikalavimus. Jie yra šokie: 1) pripažinimas unijos; 2) 8 val. darbo dienos; 3) minimum mokestis: paprastam darbininkui nemažiau \$2.25, amatnikui sulig amato; 4) darbininkai turi teisę turėti savo komitetus iš kiekvienos cementinės po 3 žmones, kurie prižiūrėtų, kad kompanija negalėtų be priežasties atleisti iš darbo darbininkų ir tt.; 5) priimti visus darbininkus atgal į darbą. Buvo ir daugiau smulkesnių reikalavimų, bet jų čia neminėsiu. Susirinkime išrinkta po 3 žmones iš kiekvienos cementinės, prie jų pridėta dar 2 pašaliniai, kurie teiktų kompanijai darbininkų reikalavimus. Taj padaryta 17 d. gegužės. Kompanijos administracija tečiaus pasakė, kad ji negalinti pasakyti, nes nežinanti ką pasakys kompanija. Ji tečiaus prizadėjo duoti žinią "ant rytojaus." Kas iš to išeis, kal kas nežinia. Betgi galima išanksto pasakyti, kad kompanija turės nusileisti, nes negaunama skebų. Darbininkų-gi upas yra pakilęs. Užsilaikymas irgi ramus. Į uniją iki pastarojo laiko prisirašė į puspenkto šimto narių.

Reikia pasakyti, kad cemento darbininkams daug padeda vietinė U. M. W. of A. unija. Ji parupino mums ir kalbėtoją. Tečiaus visai kitaip elgėsi mūsų miesto mayoras Morrison. Jisai buvo užsimanas persitraukti net specialę policiją. Nuo to žingsnio ji tesulaikė tik aldermanai, kurie pasipriešino tam užmanymui ir balsavo prieš.

Tarpe streikuojančių yra įvairių tautų darbininkų — lietuvių, lenkų, slovakių ir italu. Visi lai-

kosi kuogeriausia. Tik gaila, kad lietuviai čia neturi savo kalbėtojo... Apie tolimesnį streiko bėgį pranešiu kitą sykį.

Kirvis.

SPRINGFIELD, ILL.

Gegužės 18 d. Chatterton Opera House įvyko indomios diskusijos tarpe "George R. Kirpatrick, Socialistų Partijos kandidato į vice-prezidentus, ir kapitalistų atstovo Burr McIntosh. Diskusijų tema buvo: "Ar prisirengimas prie karės yra geriausia apsauga palaikymui taikos."

Burr McIntosh, pirmoje savo kalboje prirodinėjo, kad Suvenytose Valstijose esą visi vaikai turi būti mokiami kariško amato — nuo 10 iki 18 metų — ir tas darbas turėtų būti atliekamas mokyklose. Beto jis įkalbinėjo, buk Suvenytoms Valstijoms gresiaš karės pavojus iš Japonijos arba — Europos. Jisai pasakė, galime laukti, kad kokia viešpatystė atplauks į Suvenytas Valstijas, jeigu pamatys, joga mes neprisirengiame prie karės. Girdi, mes juk visai nieko neturim, ir Japonija bile valdoje atvažiavus gali išsodinti kokia 100,000 kareivių ant Amerikos sauzemio ir tt.

Kirpatrick'as atsakė maždaug šiaip: Sus. Valst. liaudis darytų didžiausią klaidą, jei lavintų karės amato tuos jaunus kudikius, t. y. kaip užmušti žmogų. Jie privalo mokintis melės ir žmoniškumo, o ne permauti kitą durtuvu.

Kas del kitų šalių užpuolimo, tai du metu atgal mes turėjom labiau bijoties, negu dabar. Europos viešpatystės bekariaudamos taip pavargę, kad ilgam laikui jos nebegalės pradėti kitą karę—ypač už tukstančių mylių Japonijos irgi nėra ko bijoties. Bereikalo todėl kapitalistai baugina mus, kad Japonija gali išsodinti 100,000 kareivių vienu kartu. Negalimas daiktas, kad tokia Japonija, gabendama tiek toli amuniciją ir visas karės reikmenis galėtų dar vesti karę.

McIntosh sako, kad Suvenytos Valstijos esą visai neprisirengusios, o drg. Kirpatrick skaitlinėmis parodė, kad per ketletą pastarųjų metų tuo tikslu praleista net virš dviejų bilijonų!

Jeigu ir tais pinigais nepakankamai "prisiregta", tai jie gali praleisti dar sykį tiek, ir tai jiems nebus gana.

Tikroji ginklavimosi priežastis esanti štai kame. Manoma, kad po karės sustos darbai ir daug žmonių liks be darbo. Tai-gi milicija bus reikalinga, kad malšinti alkanus darbininkus.

Pradėjus kalbėti apie Meksikos reikalus, kur 30 tukstančių Suv. Valst. kareivių "gaudo" Villą, bet nieku budu nepagauja, nors jie ir išlavinti. Tada "patriotams" pasidarė taip karšta, kad vienas jų, butent Illinois valstijos reprezentantas, regis, W. Butler pašokęs nuo sedynės puolė ant pagrindų ant drg. Kirpatrick. Bet tą įsikarščiauvusį "patriotą" numalšino namų savininkas, ir keli policistai nuvedė prie jo sedynės. Kitą tokį pat "karštą patriotą", t. y. daktarą Hagler, irgi reikėjo sulai-kyti. Abu tie seniai buvo 60 metų.

Publikos atsilankė apie 800. Nors įžanga buvo 50c ir 25c ypatai. Publika buvo taip užsikarščiauvus, kad už biskio butų iškilusios riaušės. Darbininkų negalėjo daug prisirinkti delei tos augštos įžangos, ale vis atėjo ketletas šimtų.

Pabaigoje buvo leista susirinkusiems balsuoti. Kaip laikraščiai pranešė, tai už prisirengimą paduota 252 balsų, o prieš prisirengimą — 207. Daugumas visai nebalsovo, matydami, kad čia susirinko dauguma politikierių ir kapitalistų šalininkų, nepaisidami nė įžangos brangumo! Bet ir to 207 buvo gana, kad parodžius kapitalistams, jogei nevisi dar apsvaiginti tuo karės kvaituliu.

Vėl, kada ateidavo del streikininkų pundai "Naujienu" ir "Darbininko", tai ponas Zapenas "Naujienas" kišdavo po baru, o "Darbininką" kiekvienam streikininkui siuldavo.

RACINE, WIS.

Gegužės 13 d. L. S. F. Komitetas surengė balių naudai nukentėjusių del karės lietuvių. Nors labai smarkiai lijo, vienok publikos atsilankė pusėtinas burelis, ir visi gražiai linksminosi. Vakaro programos buvo labai margas: įvairios žaismės tęsėsi iki vėlybai nakčiai. Beto buvo lakiojanti krasa su išlaimėjimu. Pirmą dovaną gavo F. Pocienė — didelį laikrodį \$7.00 vertės. Antrą dovaną, aukautą vietinio laikrodininko Liulevičiaus, kišeninis laikrodėlis \$5.00 vertės, laimėjo S. Karvelienė. Trečią dovaną laimėjo Ona Dokšienė, sagutę \$1.50 vertės.

Gegužės 17 d. L. S. F. Komitetas laikė savo susirinkimą. Kalbamojo baliiaus gspadorius, St. Narkis, išdavė raportą. Paaiškėjo, kad pelno liko \$32.22. Pas kasierių pirmiaus buvo \$17.55, pridėjus dabartinį pelną pas vietinį izdininką randasi \$49.77. Iš kolektorių raporto pasirodė, kad kolekta dar neužbaigta ir manoma surinkti apie \$50.00. Tokiu budu raciniečiai neužilgo bus išsiuntę į L. S. Fondo izdą apie \$200.00.

Kaip del tokio mažo miestelio, koks yra Racine'as, galima sakyti kad raciniečiai noriai šelpia savo brolius nukentėjusius del karės.

Vardan L. S. F. Komiteto turriu ištarti širdingą acių visiems geros valios žmonėms, kurie remia mūsų darbą ir gausiai aukauja. Acių p.p. Kaupams ir Pociams už suteikimą buto delei susirinkimų. Acių taipgi visiems kolektoriams, kurie sparčiai darbuoja naudai nelaimingų karės aukų.

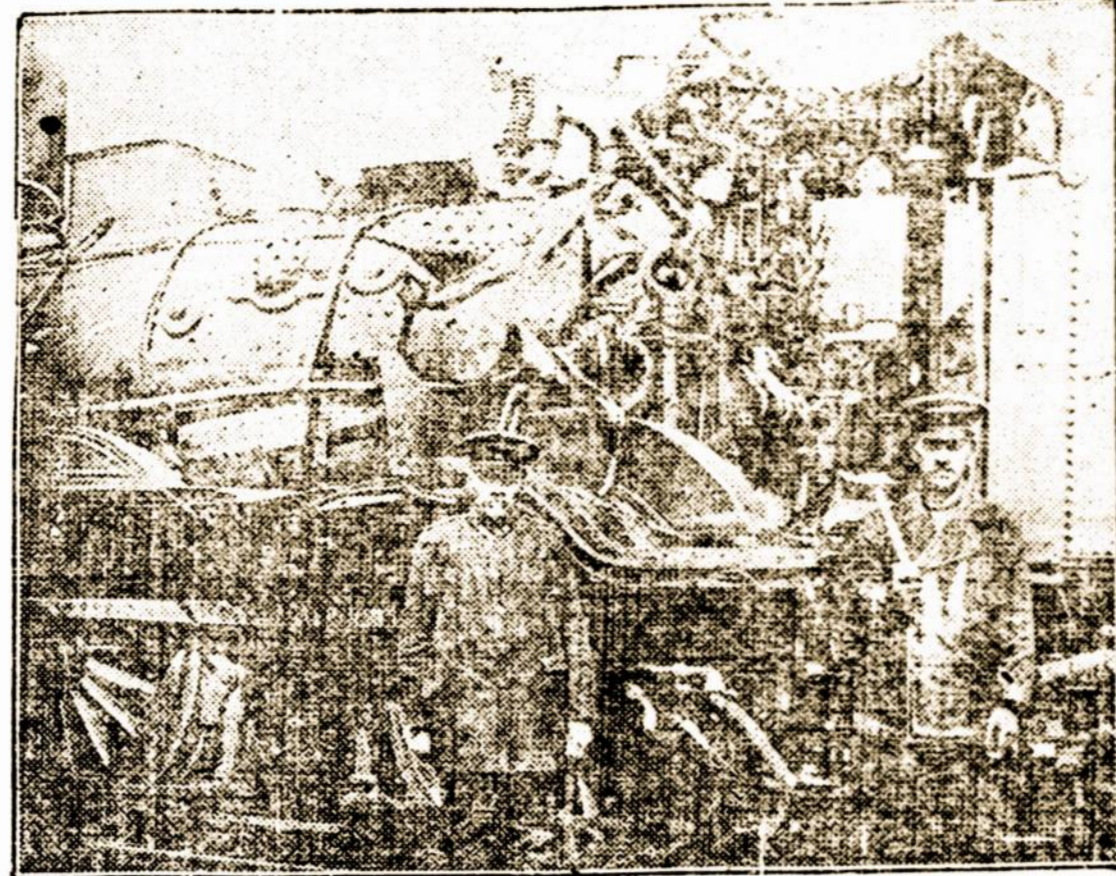
L. S. F. vietos Komiteto raštininkas, St. Narkis.

NASHUA, N. H.

Irgi darbininkų "prietelis". Ak, tu, sviete, ir kas dabar save nevadina darbininkų prieteliu? Visokie veidmainiai, darbininkų išnaudotojai ir kitokie niekšai — vis siulosi į darbininkų prietelius. Labai teisingai "Naujienu" nr. 114 charakterizuojama tos rušies "prieteliai."

Štai, kad ir "Naujienu" nr. 113 p. S. L. Zapenas rašo: "Žodis į Pittsburgh streikierius," kur pataria darbininkams ir jų vadovams dabotis, kad nebūtų apgauti. Žinoma, tai labai gerai, kad persergima darbininkus. Tik keista, kad tuos žodžius rašo ypata, kuri daugiausia prisidėjo prie Nashua's darbininkų suviliojimo. Bet dabar tas pats žmogus nori suverst kaltę ant visai ne kaltų žmonių.

Ponas Zapenas, kas pradžioje streiko organizavo lietuvių ir lenkų uniją ir patarė francuzus ir graikus nepriimt prie unijos? Kas T. Kučynską, kada jis norėjo kalbėti streikininkus, nustumė nuo estrados, sakydamas: "nereiki tums socialistų"? O ant rytojaus kada kitoj vietoj buvo surengtos prakalbos del p. T. Kučynsko, tai ir vėl atbėgus Zapeno pati sukėlė betvarkę, šaukdama: "Žmonės, eikime laukan, neklausykime socialistų prakalbų" ir išėję su savo šalininkais pradėjo daužyti sales langus.

Lokomotivas suardytas rusų aviatoriaus paleista iš oro bomba.

Arba, kas po kruvinų riaušių streikininkų su policija ir milicija vedė kompanijos arklius kaustyti, teisindamasis, buk vėžjas bijojęs, kad streikininkai jį neužmuštų, tai tokiu budu tas "prietelis" pagelbėjęs nuvest? Vėl, kada ateidavo del streikininkų pundai "Naujienu" ir "Darbininko", tai ponas Zapenas "Naujienas" kišdavo po baru, o "Darbininką" kiekvienam streikininkui siuldavo.

Na ir tas žmogus dar rodo pretencijas prie darbininkų prieteliaus! Salin tokie "prieteliai" iš darbininkų tarpo!

Streikininkas.

KEWANEE, ILL.

Galų-gale ir pas mus susitvėrė "vyčių" rota. Štai 20 d. gegužės padaryta pirmi manevrai ir... nepasekminga ataka. Vienas iš generolų išardė p. Mendelio tvorą ir pasiėmė reikalingos "amunicijos" padarė ataką ant J. B. ir K. B. Bet pastarieji atmušė savo priešininko atakas ir dargi gana žymiai užbombardavo paties generolo akį!

"Vyčiai" tečiaus nemano pasiduoti. Taigi galima tikėtis, kad neužilgo jie padarys kitą ataką. Apie tolimesnį dalykų stovį pranešiu vėliau, kaip įvyks kiti panašūs manevrai.

Jaunas Vytis.

INDIANA HARBOR, IND.

Gegužės 21 d. vietinė LSS. 217 kp. parengė prakalbas. Kalbėjo medicinos studentas A. Antonovas (Montvidas) ir Klauga iš Valparaiso. 1-sis kalbėjo temoje "Draugijinis surėdymas." Kalba buvo gana gera. Antrasis kalbėjo apie darbininkų išnaudojimą ir socializmą. Reikia pasakyti, kad A. Antonovo prakalba padarė labai didelį įspudį į susirinkusius. Žmonės buvo nepaprastai užinteresuoti jo išvadžiojimais. Kalbėtojai užbaigus kalbą jį palydėjo nepaprastai triukšmingi aplodismentai.

Žmonių buvo gana daug, kaip del tokio nedidelio miestelio, koks yra Indiana Harbor.

Rengėjai.

SCRANTON, PA.

Angliakasių streiko pavojus jau praslinko. Nuo padarymo naujos sutarties darbininkai vėl pradėjo dirbti pilną laiką. Jaučiama darbininkų stoka. Mat bijodami streiko daugielis šio miesto darbininkų išvažinėjo į kitus miestus. Naujoji sutartis padaryta ant keturių metų. Todėl tai mūsų "maineriai" dabar nesibijo išmesti burnelę kita...

Girdėjau, kad kun. Micekvičius sutvėrė čia T. M. D. kuopą. Tai, be abejonės, geras darbas.

Bočių Juozas.

CLEVELAND, O.

Gegužės 21 d. L. S. S. 3 kuopa surengė prakalbas. Kalbėjo L. S. Fondo prezidentas, advokatas K. Gugis.

Nors toje dienoje clevelandiečiai turėjo teatrą ir išvažiavimą, bet ir į minėtas prakalbas prisir-

WESTVILLE.

Gana daug korespondencijų lijo iš mūsų miestelio apie svarbesnius atsitikimus iš lietuvių judėjimo. Bet stebėtina, kad mūsų korespondentai nepatėmijo vieno parengimo ir tai dar, rodos, pirmu sykiu Westville's lietuvių istorijoje. Turiu mintyje apvaikščiojimą 1 d. gegužės, apie kurį nei vienas nepranešė.

Pastebėtina, kad tai buvo pirmas toks didelis ir iškilmingas apvaikščiojimas mūsų miestelyje. Apvaikščiojime dalyvavo visos lietuviškos draugystės ir kuopos, taipgi ir italu socialistų kuopa. Be to ir Danville's anglų socialistų kuopos diduma narių dalyvavo tame apvaikščiojime.

Po parodai buvo prakalbos: Lietuviškai kalbėjo drg. Petraitis, "Naujienu" administratorius, antras kalbėjo italis ir psichinis anglas. Visi kalbėtojai publiką užganėdino.

Butų gerai, kad Westville's draugystės kitą metą dar geriau prisirengtų prie 1 d. gegužės apvaikščiojimo. Mat šimet kai-kurios draugystės vis dar abejojo, ar prisidėti. Žinoma, esama dar ir tokių senovinių aušiejų, kurie priešinosis apvaikščiojimui, bet tai tik pavieniai.

Papeika mūsų korespondentams už jų neakivumą. Mažiau, gerbiamieji, savitarpinių ginčių, o daugiau atydos visuomeniškam judėjimui.

T. Klevelis.

K. OPANSKIS

Igaliotas "Naujenu" agentas; per jį galima gauti dienraštį "Naujienas." Jis taipgi igaliotas rinkti apgarsinimus ir spaudos darbus.

2304 Leech Ave.,
Sioux City, Iowa.

DR. BURGESS

Gydo Vyrus

Dr. Burgess sako: Mano 13-kos metų valdiškas darbas davė man patirties ir pasimam diuogioje atsitikimu, kuriuos sunku buvo išvystyti kitiems daktarams. Iš to įstariu medicinoje, buvau aptiekoriu ir todel gerai žinau valdiškus. Naudoju juos naujaisiomis francuziškoms, vokiškoms ir itališkoms metodoms apant to vertęja naujaisias amerikoniškas metodus, kurias patis išmokau. Be skavimo ir apšildimo darbu Dr. Burgess sutelis jums įtikinamą vardavimą. 608: 214 Elym "Phil Germ, ir tt. atsitikimose liuos kaip: Netyras kraujas, Varicella, Hydrocele, Striktura, nusilpėjimas, silpna pusė, skausmas kryžmeje ir visas patalines ligas, kurias užtikrinanti išvada, greičiausiai linku.

Stenidėiokite, stoka pinigų, gėdininimas arba bailumas skausmo—pratejia Jūsų kentėjimus. Ateikite šiandien — neuvelkite. Ekaminavimas dykai. Valandos užsiimimo nuo 9 ryto iki 9 v. vak. kasdien nuo 10 ryto iki 12 dienų.

422 South State gatvė, Chicago III.
Prieš Siegel Cooper and Co. ..

DR. C. H. HAIR

Specialistas

Gydo įvairias ligas vyrų ir moterų. Daktaras sako: Mano 17 metų valdiška tarnystė davė man patirtingą ir natūringą daugelio sunkių atsitikimų, kuriuos sunku buvo pergaleti kitiems specialistams. Naudojous naujaisiomis francuziškoms, vokiškoms ir itališkoms metodoms, o taipgi ir amerikoniškoms, kurias išmokau šioje šalyje. Mano specialikumas yra pasckmingas gydyme užsisenėjusių, chronikų, paslaptingų ir privatiškų ligų, užnuodijimo krauju. Geras sutaisymas vaistų del krauju. Valo greitai kraują. Prasalina viso kuno užsisitovėjimus, jeigu turite. Jeigu turite pilvę, šanusse, kryžiuje skausmą, širdies mušimą, kojų ir rankų prakaitavimą, nemalonų kvapą — visa tai greitai prasalina. Mano pilno rinkinio Bakteriologijos Laboratorija ir X-Ray spinduliat Roentgen'o aparatas tikrai priekštis jūsų ligos. Ekaminavimas ir patarimas dykai, nežiurint ar gydysitės, ar ne.

Kambarys 122, Meior Bldg. Paimk elevatori.

39 SO. STATE ST. KAMPAS MONROE, PRIEŠ NORTH AMERICAN CAFE. Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 val. po pietų

DR. WEINTRAUB

EUROPOS SPECIALISTAS VYRŲ IR MOTERIŠKŲ LIGŲ UZSISENUSIU IR CHRONIŠKŲ

IESKANTIEJI gero daktaro, turinčio 23 metus praktikos gydymė lairiu vyrų ir moterų ligų, teikreikia prie mane. Mano ofisas aprūpinas geriausiais aparatais ir elektrikos mašinomis ligoms egzaminuoti ir gydyti. Duodu sątingias nuomonę apie ligonis stovį ir jeigu apsilau, tai žyiau iki visai išvada.

Pavels, inkurų ligonius ligas, ar butų tik pradėję ar užsienėję, gydas pasckmingai. Nervų-guma—visa gydas be operacijos. Gydas pasek.

MOTERŲ LIGOS
Nugaros ir galvos skaudėjimai, nereguliariskumai, skaudus menstruavimai, baltosios, nevaisingumas—visa gydas be operacijos. Gydas pasek.

Kraujo užsisitovėjimas, kuris paliečia kaip vyrus tai ir moteris, sybau nauja europais metodais. Plaukų slinkimas, šibėrimas, skaudulius ligydan greitis šauk ir Kapsunų, pilvo ir plaučių ligas gydas pasckmingai.

VYRŲ LIGOS
Pavels, inkurų ligonius ligas, ar butų tik pradėję ar užsienėję, gydas pasckmingai. Nervų-guma—visa gydas be operacijos. Gydas pasek.

KAMBARIS 36 W. RANDOLPH STREET

DR. WEINTRAUB

EUROPOS 36 W. RANDOLPH STREET SPECIALISTAS K.a.n. Dearborn, antros ub

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published daily by Lithuanian News Publishing Company. Address: 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone: Cal 1506.
Entered as second-class matter March 7, 1914, at the Post office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.
Terms of subscription:
In Chicago, by carriers, per week 12 cents; by mail, one year \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$5.00.

NAUJIENOS

Firmas Lietuvių Dienraščio Amerikoje.
Klasė 12 Chicago kasdien.
Lėšas Naudoti Bendrovė.
Prenumeratos kainos:
Chicagoje — per išnešiojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje už mėnesį \$6.00, pusį metų \$3.50.
Kitose, ne Chicagoje, metams \$5.00
pusį metų \$3.00
Išvys mėnesiams \$1.75
Išvys mėnesiams \$1.25
Svarstojai, metams \$7.00

Redaktorių matyti galima tiksliai nuo 5 iki 5:30 val. vakare.

Redakcijos Straipsniai

GERMER S. P. SEKRETORIUM.

Socialistų Partijos viršinių rinkimai, ėjusieji referendumo keliu, jau pasibaigė. Pildomuoju Partijos sekretorium tapo išrinktas Adolph Germer, United Mine Workers organizatorius Illinois valstijoje. Jisai gavo 14,486 balsus prieš 11,900 balsų, kurie buvo paduoti už antrąjį kandidatą, Carl Thompsoną.

Del šitų dviejų kandidatų buvo kilusios smarkios diskusijos socialistų spaudoje. Carl Thompson, butent, yra savo pažvalgomis "krikščioniškas socialistas" ir kaip toks jisai nepatiko radikaliesniajai Partijos narių daliai. O kadangi jo šalininkai ėmė varyt energingą agitaciją, kad įstaičius jį į sekretoriaus ofisą, tai sukruoto agituo ir jo priešai, ragindami Partijos narius balsuoti už Germerį. Ir Germerio pritarėjai, kaip matome, paėmė viršų.

Be Pildomojo Sekretoriaus tapo išrinkta tuo pačiu balsavimu ir trys Pildomojo Komiteto nariai — Anna Agnes Maley, John Spargo ir John Work. Du to komiteto nariai buvo išrinkti dvejais mėnesių atgal. Jie yra Morris Hillquit ir Victor Berger.

Reikia pasakyti, kad visi naujieji Socialistų Partijos viršiniai yra gabus ir sumanus žmonės.

DEL DŽINGOISTŲ MANIFESTACIJŲ.

Kaip jau mūsų korespondentas kad rašė ("Nauj." 122), gegužio 13 dieną New Yorke buvo surengta milžiniška "preparedness" manifestacija. Toje manifestacijoje, kaip laikraščiai skelbia, dalyvavę apie pusantro šimto tukstančių žmonių.

Amerikos džingoistai, mat, subruzdū. Tokių, kaip New Yorke, manifestacijų-parodų sumanyta rengti ir kituose, ypačiai didesniuose, miestuose. Chicagoje džingoistai rengia čia tokią parodą sekamo birželio 3 dieną. Rengiasi, kiek galedami, kad manifestaciją padarius joo didesnę, juo išpuodingesnę. Kapitalistų nupirktieji dienraščiai kasdien tik apie tą busimąją parodą ir triubija.

Doleriniai patriotai trokšta padaryti tokį įspūdį, buk visi suvienytųjų Valstijų žmonės reikalauja, kad šalis būtų pilnai prisirengus kare; buk jie nori turėti milžinišką pastovią armiją, milžinišką laivyną, užpildytus karės pabuklais arsenalus, — žodžiu, kad šalis pavirstų vienu milžinišku karės lageriu. Tokiomis manifestacijomis, kuriomis neva žmonės savo norą išreiškia, kapitalistiškieji "patriotai", mat,

tikisi galėsią priversti kongresą pripažinti stipraus kariško prisirengimo reikalingumą ir tam tikslui skirti šimtus milijonų valstybės turto.

New Yorke parodoj dalyvavo, suprantamas dalykas, nemaža ir pačių "prisirengimo" karzygių — piniginių patriotų. Betgi jie vieni jokiū būdu nebutų galėję sudaryti tokios milžiniškos procesijos — apie pusantro šimto tukstančių žmonių. Procesijoj dalyvavo didžiujoj darbininkai. Tai reiktų manyt, kad Amerikos darbininkai taip sumulkėję, taip apdumti džingoistų šukavimais, kad jie patįs nebesizino ką darą.

Taip betgi nėra. Jeigu ir buvot dalis apkvaišintų darbininkų, tai tokių vis delto, turbūt, ne daug buvo. Didžiują jų dalyvavimą, nes buvo priversti dalyvauti. Rengianties prie parodos, didžiulių ir mažesniųjų darbo įstaigų "bosai" išanksto, sako, davę savo darbininkams įsakymų manifestacijoj dalyvauti, grumodami daigi už nepaklausymą iš darbo atstatyti!

Tą patį, be abejo, darys ir Chicagoje džingoistai. Ir jie varvys darbininkus parodon ir bandys jiems už nepaklausymą grumoti.

Ką-gi darbininkai, kurie juk jokiū būdu nepritaria ir negali pritari militaristams, turi čia daryti? Pavieniui pasipriešinti sunku. Pasipriešinti galima tik laikantis vienybėje. Tada darbininkai turėtų per savo organizacijas ponams doringiems patriotams ir prisirengimui karzygiams pranešti, kad jų užgaidoms darbininkai nepritaria ir ant jų maluno rato vandens nepils. Jeigu tie doleriniai patriotai nori išstą dieną valkiotis gatvėmis su iškeltais rankoj vėlu-kais, jie gali tatai daryti, kiek tinkami, bet darbininkai čia jiems padėti atsisako.

Darbininkai turėtų žinoti, kad juo kurioj šalyj militarizmas stipriau įsiviešpatauja, juo labiau suvaržoma žmonių laisvė, juo sunkesnį jungą uždėdama ant darbininkų sprando. Juo daugiau šalyj militarizmo, juo didesnę galybę įgyja kapitalistai, ir tą savo galybę jie pavartoja prieš darbo žmonių klesą.

Taigi darbininkai ne tik neprivalo panašiose džingoistų manifestacijose dalyvaut, bet ir stengtis prieš visokį karišką ginklavimąsi, agituoiti prieš jį, kovoti. Kovoti ne pavieniui, bet išvien, per savo organizacijas. Ir dabar, kada militaristai rengia preparedness manifestaciją Chicagoj, vietos darbininkų organizacijos turėtų paskelbti, kad visi darbininkai atsisakytų joje dalyvauti ir nedalyvautų. Jeigu darbininkai joje nedalyvaus, tai iš visos tos manomos grandiozės parodos išeis tik — piš.

KOVA PRIEŠ "INJUNCTIONUS."

Andais mes jau minėjome "Naujienose," koki stiprų ginklą turi Amerikos kapitalistai kovoję prieš darbininkus, butent, taip vadinamą "injunction." Minėjome taipjau, kad panašūs injunctionai, kuriuos kapitalistams maloniai teikia jiems tarnaujantieji teismai, yra nelegaliai, bet kadangi teismai turi didelės galios, tai jų išleisti į injunctionai turi teismo sprendimo vertę ir kaip tokie yra nepasipriešinami.

Injunctionų galybę darbininkai ne sykį jau ant savo kailio atjautė, ypačiai streiko metu. Todėl dabar darbo organizacijose pradėdama svarstyti, kokiū būdu šitokiai kapitalistams tarnaujančių teisėjų sauvaliai galą padarius.

Sekamą nedėdienį Chicagoje įvyks tam tikra darbo organizacijų konferencija, kurioj žada dalyvauti taipjau Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Gomperssas, kad suradus priemonių kovai prieš injunctionus. Po šitos konferencijos seks visa eilė kitų

valstijos konferencijų tuo pačiu tikslu. Manoma pavaryti dalykus taip, kad kongresas būtų įneštas — jo priimtas bilius (įstatymų sumanymas) prieš injuntionus.

Pradėta geras darbas.

JUDOS AUKA.

Kas nežino Hearsto — pilnu vardu ir pavarde jis rašosi: William Randolph Hearst.

Tai yra milijonininkas. Jis, be ko kita, turi keliolika didelių laikraščių didžiuliuose šios šalies miestuose (Chicagoj — Examiner ir American). Jis turi milijonus akru žemės Meksikoj. Jis per visus savo didžiulius gultonuosius dienraščius siundo Suvienytąsias Valstijas užkariauti Meksiką, kad iš savo ten žemės plotų sėmus milijonus, ir kolloja biauariausiais žodžiais prezidentą Wilsoną, kad tasai Hearsto pri sakymų neklauso.

Bet tai jau žinomi dalykai. Nežinota tik, kad tasai pats Hearst yra ir labdarys ir filantropas. O jis vistik toks yra. Štai jis ėmė ir parašė čekį ant viso tukstančio dolerių ir pasiuntė jį del karės nukentėjusių žydų šelpimo fondui!

Čia bet gi prisimena vienas dalykėlis. Kiek laiko atgal Atlantoj, Georgijaus valstijoj, buvo byla žydo Leono Franko. Jį kaltino, buk jis nužudęs tulą mergaitę. Rimtų prirodymų jo kaltės nebuvo, iš liudininkų parodymų teismas galėjo jį tik išteisiinti. Bet prieš tą žydą užsivarė Hearsto leidžiamasai ten laikraštis Atlanta Georgian. Jis pakėlė tokią kryžkarę prieš tą žydą, taip supjudė žmones ant jo, kad, bylai pasibaigus, įsiutusijų žmogpalaičių gauja nelaimingąjį Leoną Franką iš kalėjimo išplėšė biauariais būdu jį nudaigojo.

Dabar tasai ponas manosi atsipirkęs. Už vieną nudaigotą žydą paaukota žydams tukstantis dolerių!...

APŽVALGA

IS SOCIALISTŲ INTERNACIONALO.

Skaitytojai jau žino, kad socialistai dabartinės karės metu pasiskirstė. Didžiują jų nutarę ginti savo "tėvynės" ir remti valdžias, o mažumą priešinasi tam. Ta revoliucijinė mažuma sako, kad dabartinėje karėje dalykas eina ne apie tos arba kitos šalies gynyimą, bet visų-pirma apie kapitalistų biznį, kuris verčia vis šalis užpulti viena kitą, idant užtikrinus daugiau rinkų savo prekėms (tavorams) ir daugiau dirvos savo kapitalams indėti. Šitoje revoliucijinėje mažumoje tečiaus dar taip-pat yra skirtumų. Vieni socialistai stovi už tai, kad tuoj pertraukus visus ryšius su pataikujančią valdžią didžiują, o antri stengiasi kiek galedami palaiykti partijos vienybę, tikėdamiesi, kad po karės vėl visi socialistai galės veikti išvien, kaip jie veikė prieš karę.

Vokietijoje prie šitų partijos vienybę ginančių mažumos atstovų priklauso, tarp kitų socialistai, ir garsusis teoretikas K. Kautskys. Kraštutiniai mažumiečiai yra nepatenkinti Kautskio pozicija ir dažnai labai smarkiai barą jį už jo "nuolaidumą" dešiniems socialistams. Ne retai jie net tvirtina, kad Kautskis esąs toks-pat valdžios pataikunas, kaip ir partijos didžiują. Šitų kraštutinių socialistų nuomonę išreiškia — tiesa, gana švelnioje formoje — ir "Laisvė", paskelbusi ilgoką straipsnį apie K. Kautskio "svyravimus." Ji rašo:

Didelis autoritetas socializmo teorijos ir praktikos klausimuose ir bene žymiausias pasaulij marksistas, drg. K. Kautskis, nuo pat didžiosios

karės pradžios užima labai neaiškią poziciją.

Kaip socialistai turi žiurėti į taip vadinamosios "tėvynės" gynyimą, kaip jie turi atsinešti karės biudžeto balsavimo klausimuose, kokie turi būti tarptautiško socialistų susivienijimo uždaviniai karės metu — musų drg. K. Kautskis kaip nedavė, taip ir nebeduoda aiškiaus atsakymo. Ta jo neaiški pozicija taip opiame, taip kritiškame momente privedė prie to, jog patriotiški Vokietijos socialistai ilgą laiką rokauvo drg. K. Kautskį savuoju ir didžiavosi turį savo pusėje gabiausią K. Markso mokinį. Drg. K. Kautskis ir teisingo ir neteisingo balsavimą už karės biudžetą, drg. K. Kautskis ir kvietė ir nekvietė ginti tėvynę (rubežius); kritikuodamas dešiniuosius Vokietijos socialistus, jisai vis tik neprisidėjo ir prie pačių kairiųjų, neprisidėjo prie zimmerwaldiečių, kurie didžiū balsu susūko, jog Internacionalas serga ir jog jį reikia gydyt.

Ir tiktai vėliau, kada Vokietijoj pradėjo kelti savo balsą K. Liebknechtas ir jo draugai, kada Hoffman, Lebedour nuyvyko į Zimmerwaldą, musų drg. K. Kautskis pradėjo smarkčiau ir aštriau peikti dešiniuosius socialistus ir pasakė, jog dabar jau esą negalima balsuoti už karės kreditus, jog reikia reikalauti taikos.

Nors, pasak "Laisvės", K. Kautskis "dabar jau" pataręs balsuoti už karės kreditus ir reikalauti taikos (tai yra tečiaus netiesa, nes Kautskis taip elgėsi visą laiką), bet jį randa, kad jisai dar vis tebestovįs ant kryžkelės. Vienas kairiųjų socialistų kreipėsi laišku į K. Kautskį, kad patyrys jo nuomonę apie svarbiuosius šios dienos socialistų judėjimo klausimus, ir K. Kautskis paskelbęs laikraštyje "Berner Tagwacht" savo atsakymą, kuris skamba:

"Brangus drauge, ačiu jums už laišką ir skubinuots atsakytį į jūsų klausimą.

Mano pasakymas, kad Internacionalas nėra tikruoj įrankiu karės metu, nes savo pamate jis, Internacionalas, yra taikos instrumentas — turi dvejopą reikšmę...

Tuomi aš noriu pasakyti, kad Internacionalas yra visų stipriausias taikos laiku ir visų silpniausias karės metu...

Sakydamas, kad Internacionalas yra visų pirmiausia taikos instrumentas, aš anaipol nesakau, kad jisai turi tyletį karės metu. Tatai prieštarautų mano pastangomis išnaujo sujudinti Internacionalą. Savo veikale "Internacionalas ir karė" aš sakiau: "Internacionalas turi atbusti del naujo gyvenimo ir del naujo veikimo, kaip tiktai pasirodys proga agitacijai už taiką. Tuomet vėlei ateis laikas del Internacionalo, kaip taikos instrumento ir tiktai tuomet pasirodys ar jisai nusilpnėjo karės metu ar sustiprėjo..."

Šitas tai laikšas, girdi, ir rodaš, kad Kautskis dar nepaliovēs "svyruoti" ir "slidinėti." "Laisvė" kritikuoja Kautskio nuomonę apie Internacionalo rolę karės laiku ir sako:

Mums rodosi, kad taikos momente ir karės momente Internacionalas turi turėti vieną ir tą patį uždavinį — ginti darbininkų reikalus. Tiktai įrankiai gynyimo karės metu turi būti skirtingi, jie turi būti revoliucioniškesni. Karė nėra koks tai viršgamtiškas apsi-reikšimas, bet liogiška pasekmė imperialistiškos konkurencijos. Karė — tai vieša paroda viso to, kas bjauriausia, kas nuogiausią kapitalizmo tvarkoje. Štai kodėl, atėjus karės momentui, susipratę darbininkai ir jų vyriausis ko-

vos ginklas, Internacionalas, turi būti daug puikiau išgaletas, negu taikos metu. Ne suspendavimas klesų kovos, ne "burgfrieden", ne sutapimas su vadinamąja tauta turi būti Internacionalo uždavinium karei kilus, bet ypatingai aštri klesų ir ypatingai smarki agitacija prieš karę. Internacionalas, kuris to negali atlikti, Internacionalas, kuris nori (arba gali) būti instrumentu tik taikos laike, nėra tikruoj Internacionalu, nes jisai liaujasi veikęs tuomet, kuomet jam ypatingai reikia veikti.

Mums rodosi, kad svarbiausiu Internacionalo uždavinium taikos laiku turi būti rinkimas pajiegy, mobiliavimas visų savo pajiegy ir jų atsakantis sutvarkymas del tos valandos, kada ant kapitalistiškos mobilizacijos išpuola atsakyti proletariška mobilizacija.

Paskutiniai "Laisvės" žodžiai yra ne labai aiškūs. Ką išties reiškia "proletariška mobilizacija", kaipo atsakymas į "kapitalistišką mobilizaciją"? Mobilizacija (ar mobilizavimu) "Laisvė" vadina juk ir socialistišką jiegy rinkimą taikos laiku. Taigi viena mobilizacija turi būti prisirengimu prie antros mobilizacijos. Kokios-gi?

Tardama "kapitalistiška mobilizacija" "Laisvė" veikiausia turėjo omenėje karę. Tuomet išeina, kad, prasidėjus karėi, kada valdžia (o ne kapitalistai) pašaukia žmones prie ginklų, socialistų Internacionalas privalęs taip-pat sumobilizuot savo pasekėjus ir stoti į aktyvią kovą su karės pradetojais. Kokia-gi ta kova turi but — generalis treiksas, ginkluotas sukilimas...? Bet marksiniai socialistai iki šiol laikėsi tos nuomonės, kad ne generalių streikų, ne ginkluotų sukilimų negalima išsautki "pagal užsakymą." Šitame punkte tie socialistai skyrėsi nuo blanquistų ir kitų suokalbio skelbėjų. Nejaugi dabartinės karės patyrimai butų išties tokie, kad jie lieptų socialistams mesti į šalį savo neprielankumą suokalbiams, ir "naujojo Internacionalo" darbą paversti rengimusi prie didelio "putsch" tam momentui, kada kapitalistiškos valdžios teiks vienos kitoms paskelbti karę?

Mes, iš savo pusės, nemanome, kad atėjo laikas daryti marksistiškos taktikos reviziją (tie revizionistai iki šiol dar, deja, nieko doro neįsėję į socializmo mokslą) ir patariame kiekvienam, kuriam rupi suprasti dabartinį krizisą Internacionale, rimtai pagalvot apie tai, ką sako augščiau cituotasai Kautskio laiškas.

APIE "PAVERGTŲJŲ TAUTŲ BALSĄ."

"Ateitis" kritikuoja tą atsisaukimą, kurį pasiuntė prezidentui Wilsonui pavergtųjų Rusijos tautų atstovai ir po kuriuo pasirašė tarp kitų ir trys lietuviai. Ji rašo:

Pirmiausia tasai "tautų balsas", musų nuomone, yra vaisius neapgalvoto veikimo. Gera yra pasiskusti pasauliui apie kenčiamus ar kentėjus persekiojimus. Bet "balso" autoriai skundžiasi apie skriaudas padarytas Rusijos, patįs budami jau "išliuosuoti", o visai užtyli apie skriaudas, padarytas arba daromas kitos pusės — vokiečių. Kad tame "balse" pasirašiusiųjų tautų žmonės, o jų tarpe ir trys lietuviai, skundamies ant Rusijos butų bent galėję ar turėję drąsos pasauliui apreikšti jų tautos troškimus, nekartą jau viešai išreiškėmus (pav. Vilniaus Seimo metu) — tai butų bent šis tas pasakyta. Dabar-gi tas "balsas" yra vien vienpusiškas pasiskundimas, kuris savaime tvarkoje. Štai kodėl, atėjus karės momentui, susipratę darbininkai ir jų vyriausis ko-

padaryti iš to sau naudingą kabutį ir "prirodyti," buk lie-tuviai nieko daugiau nereikalauja, kaip tik... atsikratyti rusų ir pulti į glėbį vokiečiams.

Kad tas "tautų balsas" yra priešingas "otečestvai", tai tiesa. Bet tatai dar juk nereiškia, kad "balso" autoriai yra pasiilgę "vokiečių glėbio." Nejaugi žmonės negali kalbėt apie savo skriaudas tiktai delto, kad jų pasiskundimą kokie-nors diplomatai gali užsimanyt vienaip arba kitaip aiškinti?

SKAITYTOJŲ BALSAI

(Redakcija neatsako už nuomones, išreikštas šiame skyriuje.)

APIE "VYČIŲ" MILICIJĄ.

Aš esu "vytis" ir prigiliu prie 14-tojo pulko, stovinčio Cicero mieste. Kiekvienam musų yra duota po moline fortifikacija — konstitucija. Žiurių į fortifikacijų plenus ir galvoju. Ypač man neduoda ramumo konstitucijos skyrius XII, kur kalbama apie miliciją. Aš to žodžio jokiū būdu negaliu išaiškinti. Klausiau generolų, feldfelbių, ginčijaus, bet jie man to žodžio reikšmės negalėjo išaiškinti. O musų konstitucija irgi nieko plačiau nepaaiškina. Skyriuje XII sakoma:

"1. Turės buti sutaisyti specialieji įstatai surėdymui milicijos, kurios užduotis bus lavinti abiejų lyčių jaunuomę įvairiuose mankstymuose." — Tai ir viskas.

Sulyg mano nuomonės, tai mankstymasis butų tas pats, ką mes vadiname manievrais ir kuriuos atliekame paskirtais vakarais. Aš pats tuose manevruose dalyvauju ir kartu su visais vyčiais muštravuoju.

O milicija, mano supratimu, turėtų buti lyg koks vaiskas, kuris turės dabar ar ateityj ant ko nors užpulti.

Bet tai pasakius musų vyriausiems generolams, jie uždraudė tai minėti ir kitiems pasakoti, o kunigas liepė net nemąstyti apie tai, nes tai esą smertelnas griekas.

Bet vis tiek man tas klausimas neišina iš galvos. Man norėtųsi žinoti kaip "vyčiukai" stotų į karę, jei mes dar kardu neturime. Mes visi žutūmėm priešo glebyj. Pagalios ir geležies dirbtuvių darbininkai pradėjo streikuoti — nebus nė kam pagaminti mums kardu, nes jei kas dar ir padaroma, tai viską talkininkai pasiima.

Bet kas blogiausia — gali sustreikuoti ir bravorų darbininkai. Tuosyk mums, "vyčiams", ateis sudna diena. Ir iš kur tuosyk mes pasisemsim drąsos ir gausime amunicijos. Tuosyk nė manevrų negalėsime daryti ir musų garbingas vaiskas turės žuti.

Taigi musų milicija yra ant labai netvirtų pamatų sutverta ir iš jos nieko neišeis.

Senas Vytis.

KUR MES EINAME?

Liudna darosi pažvelgus į šiu dienų gyvenimą. Liudna, kad žmonija dvidešimtame amžiuje yra dar tokia tamsi, kad negali atskirti gero nuo blogo.

Jau rodos kiekvienam reiktų pamatyti, kad mus, vargo peles, visi tik be jokios mielaširdystės išnaudoja ir kiekvienas tempia ant savo kurlpalio. Mes esame kitiems tik įrankiu. Kaip kurlpius paėmęs koki nori kurlpalį tempia ant jo odą, taip ir su mumis elgiasi taip vadinami vadovai.

Ką tik ne paimsi skaityti (išskiriant kelis pažangiuosius laikraščius, kurie bando rodyti tiesą), o ypač taip vadinamų tau-

tiečių ir klerikalų raštus, visur rasime, kad vienas ar du žmonės kalba vardan visuomenės. Rodosi, kad tie žmonės yra visuomenės išrinkti nustatyti jai kelius, nors jie būtų blogiausiais, ir kad jie tą visuomenę gali pirkti ir parduoti.

Tečiau taip vadinami mūsų tautiečiai ar kitokie apaštalai žiuri tik savo pelno, kaip jie galėtų tą tamsųjį elementą geriau išnaudoti. Daugiau to, jie dar rupinasi palaikyti tą visuomenės tvarką, kuri lyg koks siaubūnas ryja žmonių gyvastis. Ir vis tai daroma vardana tautos gerovės.

Esant tokiai tvarkai mums nelieka nieko kito, kaip eiti pas laukinius žmones, nes tarpe apšviestų žmonių nebėra vietos, nes jie vardan tautų yra pasirengę išduoti visus žmones.

Dar galima buvo tikėtis, kad su laiku žmonija pakils progrose. Bet dabar pasirodė, kad kilant mokslui, auga ir išnaudojimas. Ir dabar tas mokslas tarnauja vien vergijai ir karės dievaičiui, kad su mokslo pagalba keli galėtų dar labiau išnaudoti kitus ir laikyti juos dar didesnėje vergijoje. Kas dabar dedasi Europoj? — Didesnė dalis Europos yra apsemta ugnies; žmonės skerdžiasi ir naikina turtą. Tokios skerdynės niekad neateitų į galvą bemokslui. Žiurint į tą viską taip ir norisi sušukti: "O, moksle, moksle, kam tu tarnauji? Ar galima tavę vadinti mokslu?" Ar ilgai tas mokslas tarnaus blogiems tikslams, ar žmonija niekad nepatamsis kur jos gerovė glūdi? Ar neatsiras tokis genijus, kuris pakreips mokslą į jo tikrasias veizes? Dabar kas tik yra daugiau mokslo ragavęs tas tuoj prisideda prie vergijos palaikymo, kad tik dar ilgiau liaudį tamsybėje palaikytų. Dabar jie surengė skerdynes, kuriose žmonės skerdžia vienas kitą tarsi žvėris. Net ir žvėris niekad nesipajauja su savo rūšies žvėrimis. O žmonės juk yra, anuot biblijos, vieno ir to paties Adomo ir Jievos vaikai. O, kas po tų skerdynių liks? — Skurdas, badas ir ligos. Milionai našlačių, pabėgėlių guls visu surūmu ant tų, kurie dar išliks iš tų skerdynių gyvais. Štai ką gero duoda "tėvynės" ginimas! O juk žemė dėl visų lygiai sutverta, gamta visus lygiai aprupina, tik mes tomis gamtos dovanomis nemokame rupintis. Vieniems atiduodame viską, o kitiems nelieka nieko.

Bet dar yra viltis, jog ateis tie laikai, kad tie, kurie dabar karės lauke stato savo krutines prieš durtvus ir kanuoles, prasišlysi ir pamatys savo klaidas, pamatys delko liejasi nekaltų žmonių kraujas, delko ašaros našlių ir našlačių, motinų ir vaikų plaukė upeliais — kils juose pagieža ir kada pakars jungas, kurį šios skerdynės užtrauks, — jie nuvers karunuocius ir sutrupins jų sostus. Gal tuosyk liuosiau atsikvėps žmonija. Bet kol tautos laikys karalius, tol nesulauksime geresnio gyvenimo. Negelbės mums nė autonomijos, nė savyvaldos, jei kaip greit tauta atsistos ant kojų, tuoj pradės ginkluoties, kad nubaudus kokią mažesnę tautelę.

Tol kol pasaulyje neįvyks demokratiška tvarka, tolei nebus nieko gero. Sunku tai įvykdyti, nes žmonija turi per daug vadovų, kurie veikia vien savo naudai ir savo "aš." Bet su laiku pažanga paims viršų ir gyvenimas įeis į naujas veizes. Greitesniam to pasiekimui viskas turi būti veikama demokratiškiau, reikia kad ir liaudis turėtų balsą, kad ir ji galėtų dalyvauti veikime, o nebutų vien tik kitų įrankių.

J. R.

Argentinos gyventojai suvaratoja kasmet 50,000 tonų arbatos.

G. de Blasio, miręs Bridgeport, Conn., svėrė 500 svarų.

J. SIRUTIS.

MOKSLAS

Is Astronomijos Srities

Pagal C. Flammarioną.

(Tąsa)

SAULĖS ŠILUMA IR GYVYBĖ ANT ŽEMĖS.

Mes skaitomės valdonais pasaulio, nes mes esame augščiau išsilavinime už kitus gyvius ir augalus. Klystame! Mes esame po intekme didžiausių spėkų, ir tas spėkas valdo saulę...

Išlikusių, mes esame saulės vergai. Be saulės, be jos gyvybę duodančios šilumos mes nieko negalėtume! Kodel? O štai mes tuojaus pamatysim.

Leiskime, kad mes gyvenam be saulės. Pagal laikrodžio mušimą — rytas. Praplėšiam akis tamsoj. Saulės nėra, — suprantama, nėra ir dienos! Savo darbą pradadam nakčia, mirgant žvaigždėms. Jau ir pradžia tokio darbo neužvydėtina. Bet atėjus pusryčiams bus dar blogiau. Darbas trauksis ligi tol, kol išalksime, nes laikrodžiai, slatomi pagal saulę, liksis prastais automatais dėl amžinos nakties valandų, nes nebėra daugiau nė aušros, nė ryto, nė pietų, nė vakaro, ir ankštumas bei vėlumas išeiūmums iš sąvokos, kaip ir iš akių.

Kuomet galutinai išalksime, sėsime valgyti. Bet ką valgyt? Duonos nėra. Rūgiai, kviečiai, miežiai ir visi kiti augmenys, nustojus saulei šildžius, išsalo ir negalime pasidaryt duonai miltų. Ką bedarysi! Gersime pieno. Tečiau nebėr nė pieno. Karvės ir ožkos išstipo badu, nes ganyklose žolė jau nebeauga ir visi laukai apdengti ledais. Žodžiu, nebėr nė grūdų, nė žolės, nė šieno. Del tos priežasties visi gyvuliai pastipo ir mes nebeturime nė mėsos; pastipo ir vištos, delto nebėr ir kiaušinių. Išnykus augalams, neturėsime nė cukraus, nė kavos ir t.t. Nebėr nė medaus, nes visi žiedeliai, iš kurių bitės renka medų, sušalo ir likos tik grynai koteliai. Ir kas gi belieka valgyt? Ogi visiškai niekas. Pasistiprinimui gal išsigertume po stiklėlį vyno? Ir tai negalima. Vynmedžiai, kaip ir visi kiti augalai yra produktas saulės šilumos, be kurios visi elementai paliauja veikę. Nebesant saulės, nebėr pavasario nei rudens, jų vieton užstojo amžina žiema, kas reiskia badą ir mirtį visai žmoniškai ir gyvijai.

Niekas neužginčys, kad mes esame saulės vaikai, nes mums

žinoma, kad gyvastis yra palai-koma jos spinduliais. Be saulės viskas žūtų. Ačiu saulės šilumai jurių vandens garuoja, pavirsta į debesius ir tokiu būdu suteikia mums taip reikalingą lietu, pagirdantį žemės augmenis, suteikiantį upėms ir ežerams vandenį. Ačiu saulės šilumai sėklos sudygsta, augmenis išbuoja, žiedai pražydi, vaisiai išnoksta. Toji šiluma sutarpina sniegus, duoda žaliumą laukams ir girioms.

Ar gali kas buti indomesnio, kaip kelionė ir persikeitimas saulės spindulių, kuomet jie apleidę taji skaistų žiburį rieda per begalinę erdvę žemės linkui ir glamonėja laukų žolele. Saulės spinduliai pasiekę žemės apglėbia kiekvieną varpelę, kiekvieną gėlę ir tokiu būdu suteikia jiems reikalingą jų augimui šilumą.

Karvės, ožkos, jaučiai ar avys besiganydami po pievas renka si kuožaliausią žolę, o tokiu būdu saulės spinduliai kartu su taja žole pakliuva gyvulių gagarinėn, o tiems beartajuojanti tieji spinduliai persikeičia į karvės, ožkos bei avies pienu ir jaučio ar avino mėsa. Pagaliaus, saulės spinduliai atsiduria ant stalo pavidale bifstekų, grietinės, sviesto ir t.t., o paskui įeina ir mūsų kraujan, mūsų kunan ir sudrutina mūsų raumenis.

Taigi mes valgom saulę augmenyse ir vaisiuose, kurių mėsos užaugo iš šviesos ir vandens; mes ją valgome mėsoje gyvulių; mes geriam ją su vynu ir kitais gėrimais, kurie yra nekas daugiau kaip skystimas vaisių, užaugintų saulės šiluma.

Pagaliaus, saulė mums duoda vilną drapanai, šilkus brangiems audiniams ir t.t.

Ką gi mes darytume be tos gerosios saulelės? Suprantama, kad nieko, nes be jos mes negalėtume gyventi. Ir tokiu būdu mes turime būti dėkingi šiam skaisčiam dangiškam žiburiui, kurio spinduliuose — likimas žemės ir žmonių.

SUVARTOJIMAS SAULĖS ŠILUMOS.

Ekonomiškoji krosnis.

Su pagelba tam tikrų prietaisų saulės šiluma gali būti vartota ir praktiškai. Jos spinduliai, pereinantys orą, stiklą ir kitus

permatomus kunus, jau nebe-pajiegia pereiti tų kunų antru kart, kad sugrįžus atgal į padangių erdves. Ačiu tam, mūsų sodininkai, norėdami pirm tam tikro laiko išauginti lepius augmenis aptaiso juos iš visų pusių stiklais, kurie, įsileidę vidum saulės spindulių, neduoda jiems iš ten jau išeiti. Jeigu sodininkas uždengtų tuos augmenis dviem arba trimi tokiais stikliniais stogučiais, tai, be abejonės, jis juos iškeptų; tankiai ir be to jam tenka dargi kovo ir balandžio mėnesiuose pakelti kampa stogučio, kad tieji augmenys nekenktėtų nuo vidudienio saulės karščio. Su pagelba tam tikrų prietaisų, kurie paprastai susideda iš juodai nudažytos iš vidaus dėžės ir daugelio stiklinių stogučių arba dangėjų, vienas Šveicarijos fizikas jau pabaigoj XVIII amžiaus galėjo užvirinti vandeni. DžonHeršelis, Anglijos astronomas, 1834 metuose būnant šiltesnėje šalyje, su pagelba dviejų viena ant kitos uždėtų panašių dežių jau iškepdavo ant saulės gerą gabalą jautienos, kuriuomi pasisotindavo visa jo skaitlinga šeima ir pritarntuotojai šios naujos rūšies krosnies.

Heršelio dėžė, turinti tiklaidu stiklu, įkaidavo ligi 120 laipsnių.

Francuzų mokslininkas Mušo sumanė panaudoti saulės šilumą su pagelba koniško reflektoriaus, kurio gaubtas stiklas nuolat grėžiasi saulėn ir daiktan sutraukia jos spindulius ant kontuso ašies, prie kurios pridėta pailgas katilas. Turoje, kur jis darė pirmus su tokiu aparatu bandymus, o vėliau Paryžiuje, jau jis galėjo varyti nedidelę garinę mašiną, dviejų arklių spėkos, kaitinamą vien saulės šiluma, ir kuri 1878 m. buvo išstatyta visavietinėje parodoj; kiekvienas galėjo gauti puoduką išvirtos ant saulės kavos, ir gabalą steiko, iškeptą tokiu pat būdu.

Šiuos bandymus mokslo vyrai varė toliau ir tulas Abelis Pifras 1884 metuose sustatė aparatą, kuris 60—80% gaunamos saulės šilumos skyrė kaitinimui vandens, kad gavus garą. Toji jo mašina buvo pavartota spausdinimui laikrašcio ("Saulė") ir spausdino 500 egzempliorių per valandą.

Saulėtos vasaros vidudieniu mes galime be didelių išlaidų padaryti tokią ekonomingą krosnį savo mokiniui. Paimkim skardinę dėžutę, išepkim ją išvidaus juodu dažu. Įpilkim užtektinai vandens ir indėję jon kiaušinį, uždengkim tą dėžutę paprastu lygiu stiklu taip, kad jo lėkštumas tektų stačiai saulės spinduliams. Po kiek laiko kiaušinis išsūs ir bus tinkamas valgyt.

SAULĖS UZTEKĖJIMAS IR NUSILEIDIMAS.

Vasarą saulė teka ankščiau, negu daugumas mūsų kelia, ir dažniausia jinai jau esti gerokai pakilus, kuomet mes pabundame. Žiemą gi, išvirkščiai, mes beveik kasdien keliamės ankščiau už saulę ir be jokio nutraukimo miego mes galime mayti saulės tekėjimą.

Pirmiausia patėmijame silpną šviesą vienoje dangaus skliauto pusėj: tai švitimas, saulės pirmatakunas. Gaidžiai sveikina ją giedodami. Tuojaus šioji silpna šviesa parausai; esantieji ore garai irgi įgija spalvas; dažnai šiuomi laiku galima matyti debesius su rausvais ir aukšniais dažais; šviesa gi eina vis didyn, žemvaizdis išeina iš nakties tamsumos, — tai aušra arba brėkšta. Saulės dar nematyti, tečiau jos spinduliai, tarytum atsimušdami veidrodyje, jau gerokai apšviečia rytus.

Pagaliaus pasirodo ir saulė. Iškart ji raudona, beveik tokia, kaip ji matoma pro suodinę stiklą, nes garai ir tiršti atmosferos sluogsniai neduoda mums matyt jos pilnam skaistume, kol ji nepakyla augščiau. Išrodo, kad ji išlenda iš žemės, ir jos spinduliai skrieja žemės paviršium. Naktį pakeičia diena.

Su saulės užtekėjimu viskas gamtoj sužiura, sukruta, visur apsiereiskia gyvumas!

Netik žmonės, bet ir gyvuliai linksmai sutinka saulės tekėjimą ir dargi augmenis, tarytum, sveikina ją, praskleidžiami pirmiems spinduliams savo žiedelius ir tiesdami linkui saulės savo lapelius bei bumburėlius, it kokias rankutes.

Galingoji saulė išdidžiai pakyla viršum horizonto. Dienes šviesa kaskart darosi vis aiškesnė, o karštis didesnis. Žerintis saulės spinduliai pripildo begalines dausų erdves. Jinai jau neberaudona, bet skaisčiai balta, ir jon nebegalima žiurėti kitaip, kaip pro juodą stiklą.

Mums išrodo, kad saulė keliauja, ir kad išėjus iš po žemės jinai eina ne stačiai augštin, bet darydama didelį lanką. Taip mums išrodo rytmečiu. Pakilus tokiu būdu ligi žinomo augščio saulė sustoja riedus augštin. Tai vidudienis. Šviesa ir karštis priėjo ligi augščiausiojo laipsnio. Praeina valandos, ir kiekvieną valandą mūsų saulė užima vis naują vietą žydrioj savo kelionėj, ir kuomet vakaruosna pradeda eiti horizonto linkui, tai, atsidurus tokioj pat augštumoje, kaip kad buvo rytmečiu, jinai ir vėl nustoja savo skaistumo, pasidaro raudona, ir jon vėl galima žiurėti paprasta akim, kaip kad ryto metu. Diena gėsta purpuriniame ruke ir neretai horizontas įgija žavinčių spalvų: augštai padangėse

plaukioja permatomi, rausvi arba auksuoti debesėliai; žodžiu, tai vienas iš puikiausių vakaro laiku gamtos reč' vs.

SAULĖ. KAIP VADOVAS.

Jeigu mums tenka paklysti mieste, mes tuojaus pasirinkę pračivį užklausiame jo, kur mums reikia eiti. Paprastai gauname atsakymą: "Eik taip-tai ir taip-tai, paskui pasuk į tą-tai pusę ir t.t. (o ranka nejučioms mosteli visai priešingon pusėn); žinoma, toks paaiškinimas tankiausia dar daugiau paklaidina. Jeigu gi jums teks paklysti laukuose, tai pirmas patiktas ukininkas jums noriai nurodys kelią visokiais rankų mosavimais, priešingais jo žodžiams, ir da pridurdamas, kad ten tai jus pribusite už pusvalandžio, o išlikrųjų jums teks keliaut kokia pora valandų.

Bet jeigu mes paklysimė kokiame miške ar plikuose laukuose, kas tuomet mums parodys kelią?

Tai mums padrys saulė, jei tik mes mokėsime jos pasiklausti.

Graizas, kuris eina aplink matomą mūsų akims žemės plotą, arba kur, taip sakoma, susiduria dangus su žeme, vadinasi horizontas.

Toji horizonto dalis, kur teka saulė, vadinasi rytai; dalis gi esanti priešin rytus, t. y. kur saulė leidžiasi, vadinasi vakarai.

Europoje arba šiaurinėje Amerikoje toji dalis horizonto, kurion mes buname atsigrežę, kuomet žiurime į saulę vidudienyje, vadinasi pietus, šalis gi esanti už mūsų nugaros — šiauriai.

Gerai. Dabar leiskime, kad iš mūsų gyvenamos vietos ryto metu matyti, kaip saulė pakyla ant horizonto; tą horizonto vietą, kur pasirodė saulė, mes užsąunkliname pagal kokį nors augantį toluomeje medį arba triobėsį, kuris mums visuomet matyti pro langą. Ačiu tokiam užsąunklinimui, mes jau lengvai galime surasti ir kitas svieto šalis: atsisojus priešais taji medį, prieš mus rytai, už nugaros vakarai, po dešinės pietus, po kairės šiauriai. Mes dabar lengvai galime pasakyti, kurion pusėn atgrėžti mus namai, kurion pusėn nuo mūsų randasi mūsų kaimynas. Jeigu mes einame kur nors toliau, mes žiurime, kurion pusėn mes einame.

Leiskime, mums teko paklysti ir mes negalime pareiti namo. Saulė dar šviečia, nors už poros valandų jau kelina leisties. Nėra ko pasiklausti, kas galėtų parodyt, kurion pusėn eiti! Ką darysi? Grežiamės saulėn: jinai rodo vakarus. Žinant vakarus jau mums nebus sunku sužinoti, kurion pusėn randasi mūsų namai.

Labai yra lengva ir naudinga išmokti surasti svieto puses saulei tekant, vidudienij ir saulei leidžianties. Kuomet atsigrežiame saulėn vidudienyje, prieš mus randasi pietus, užpakalyj — šiauriai, po dešinės — vakarai, po kairės — rytai. Kuomet mes gėrimės saulėleidžiu, mes žiurim vakarų pusėn; rytai jau tuomet randasi užpakalyj, šiauriai — iš dešinės, pietus gi iš kairės. Atpenč, ryto metu, kuomet saulė teka; prieš mus rytai; pietus po dešinės, šiauriai po kairės, o vakarai iš užpakalio.

Statant gyvenimui namus daugelis mažai atkreipia atidos, kurion pusėn ji grėžti ir kaip sudėti langus, o tas daug reiskia šviesos, temperatūros ir higijon (švatos) žvilgsniu, anto pun-

Talkininkų kareiviai Londone. Vaizdelis parodyta gatvė maršuojantis serbų interijos regimentas.

Liet. Liuteronas.

APIE LIUTERONUS

POLEMIKA ir APOLOGETIKA

(Tęsa)

"Chambers Concise Gazetteer" sako apie Daniją: "Elementariškas apšvietimas yra priverstinis kudiškams tarp 7 ir 14 metų amžiaus. Copenhageno universitetas turi 1300 studentų. Pripažintoji tikią yra Liuteroniška, prie kurios karaliai turi priklausyti; bet abelna tolerancija yra palaikoma visoje karalystėje." — Apie Islandiečius sako tasai pats "Gazetteer": "Bažnytiniai dalykai yra dabar valdomi liuteroniško vyskupo Reykjavik'e... Islandiečiai yra pasirūpinę daugiaus tautiškos literatūros negu kokia kita tauta Europoje; dabartinių dienų pradinis apšvietimas yra taip visuotinis, kad retai galima atrasti kudiškį, kuris nemokėtų skaityti."

"Die Lutherische Kirche der Welt" praneša apie Islandiečius sekamai: Didžiausias islandiečių pasipuošimas yra tautos išsilavinimas. Skaityti ir rašyti gal visi, kurie turi tiek amžiaus, kad galėtų lankyti mokyklą. Pradžiai darbininkai žino savo tėvynės mytologiją, istoriją, tiesas ir tikybą ir pirm visų daiktų BIBLIJĄ. Didžiudamišiai jie nurodo į savo prakilnius poetus, garsius mokslininkus ir kalbotyrus ir savo pažįstamus teologus. Nežiūrint savo vargingystės jie kasmet džiaugiamiesi sudeda 114,394 kronas... mokyklų palaikymui, o tos yra, be skirtumo, krikščioniškos parapijinės mokyklos. Šalia pradinio mokyklų yra 16 augštesniųjų mokyklų — tarp jų 5 mergaitišios, "Laerde-Skole" su 6 mokiniojais išsilauko nuo 1841 m., "Laeg Skole" su 2 mokiniojais nuo 1876 m., realinė mokykla Modruvellir'e su 3 mokiniojais nuo 1877 m. Vyriausiam mieste yra gimnazija su šešmėliniu mokslo kursu lankoma 120 mokiniių ir viena augštesnė mergaičių mokykla su 36 mokiniešiu. Jau pirm desimtu metų yra pamokinimas mergaičių taip pat visuotinis ir obligatoriškas kaip ir vaikų. Nuosilūnė apieklėse, kur pakraščiais negalimos užgventi žemės šeimynų gyvena, bet nėra jokių mokyklų, tai vaikus mokina motinos, tos geriausias ir paprasčiausias mokytojos, ir jos taip gerai savo vaikus išlavina, kad jie gerai prisirėngę ateina pasimokinti tikybinio dalykų dėl prisirengimo konfiracijon... Keliaujančios mokyklos ir bažnyčios, kurias mokytojai ir dvasiškaiai su jų knygų nešuliais ir kitais jų pasaukimui reikalingais dalykais yra iš vietos į vietą pergabunami, yra svarbia valstijos ir bažnyčios įstaiga toje neturinoje kelių žemėje. Moters turi rinkimuose lygias teises su vyrais. Islandiečiai turi ir savo universitetą.

Apie islandiečių doriską pasielgimą sako tas pats veikalas: "Liaudis yra grynai šiaurinės (normaniškos) kilmės ir nurodo savo priklausymą prie anos garbingos giminės savo tvirtumu, viežlybu pasielgimu, svetingumu, prakilnumu ir inteligencija. Šioje žemėje, žiauriausių laukinių jurios karalių, (jurios plėšikų) yra prasizengimai nežinomi; kalėjimai yra kitokiems, negu pradinims tikslams, panaudojami, tikslai pinigines bausmės yra vienat vartojamos. Jie nereikalauja jokio teisdario, ir juo menkiaus jokio revolyucio apsigimniui savo pačių gyvasi... Ant svieto nėra konservatyvesnės tautos, už islandiečius, kurie per 3000 metų išlaikė savo šiaurinę (normanišką) kalbą visame jos pradiniam tvyrme ir taip tvirtai laikosi prie liuteroniško mokslo." (Die Luth. Kirche der Welt, Baud. I. S. 202 ir 211).

Liuteroniškėji Suomiai (finai) nepriklauso pri kaukazinės žmonių rasos, prie kurios mes lietuvių priklausome. Jie yra mongolai, giminingi pusiaulaukiniams šiaurinės Rusijos lapams, votakams, kalmukams, čiuvašams, mordavinams ir vengrams (magiarams) Vengrijoje. Bet per susimaišymą su švedais ir iš dalies, su rusais, jie yra nužudę tikrąją mongolišką išvaizdą. Jie taip kaip ir švedai yra baltplaukiai ir mėlynakiai, tik jų veido išvaizda išduoda juos, kad jie nepriklauso prie baltųjų žmonių giminės. Kaip lapai, samojedai, kalmukai, ostiakai, mordavinai ir kitos šiaurinės Rusijos mongoliškos tautos yra, galima sakyti, laukinėmis, taip ir suomiai (finai) buvo laukiniai, arba pusiai laukiniai, iki 12-me šimtymetyje, krikščionis... ekė ir apšvietė. P maci

finiškas arba turkiškiasias tautas plėčianus patirti, tas teskaito Serno "Etnologijū arba mokslū apie žemės tautas," pusl. 386 — 428. Apie suomių (finus) p. Sernas rašo sekamai: "Žmonių apšvietimas stovi labai augštai, tame Finlandija stovi pirmose eilėse ne tik Maskolijoje, bet ir visoje Europoje, apie kitas svieto dalis nėra nė ko kalbėti: ant 100 gyventojų Finlandijoje išpuola 1 nemokantis rasytii. Nors žemė ne vaisinga, oras čia szaltas, bet finai pasekmingai kariauja su gamtos neprilankumu. Nors... maskoliziskas randas visai stengiasi gyventojų tiesas sumažinti, bet iki sziol gyventojai mokoje jas nuo susiaurimo apginti... užtai ir rėda geresnė negu Maskolijoje." (Geografija arba žemės apraszymas, Pustl. 448).

Prof. J. N. Lenker, D. D. rašo savo knygoje apie suomių apšvietę ir kultūrą: "Augustus," sako laikraštyje New York Observer: "Paprastai; Suomija yra laikoma kaip nemokliška žemė; vienok tulos amerikoniškos augštesnės mokyklos turi dar kelis puslapius prie savo metinio katalogo pridėti, idant jos nors pusę knygų ir rinkinių turto turėtu, kuris visame apstume yra Aleksandro universitete Helsinforse sukrautas. Tėnai yra fizikalės kabinetas ir rusiškas knygynas su 52,000 tonų rusų ir lenkų kalbonis, puikus pinigų rinkinys ir gamtos istorijos muzejus, kuris yra ypatingai turtingas Suomijos zoologijos egzemplioriais. Tėnai yra tris puikus dideli kambariai, kuriuose yra laikomas reguliaris universiteto knygynas su 200,000 tonų ir yra papuostas Shakespearo ir Beethoven'o ir suomių poetų Franzen'o ir Runeberg'o stovydomis: viduryje vieno šitų kambarių yra puiki marmuro grupė ir kitos skulptūros prabos turtingesjam knygyno papuošimui. Tėnai yra toliaus dvi didelės laboratorijos ir anatomijos, ornitologijos, mineralogijos ir etnografijos muzejai. Paskutinis rinkinys turi daug vietinių antikvitetų (senovės daiktų) su apstingu išstatymu akmeninių, bronzinių ir geležinių ginklų ir įrankių iš priešistoriškųjų Suomijos ir suomiškosios rasės gadynių. Miesto viduryje yra studentų namai, kurie turi skaityklą, toje skaityklėje randama užsienių laikraščiai ir kiti periodiški leidiniai dideliu pasirinkime, ir knygynas su 45,000 tonų, kurį padorus knygus prižiūri. Tėnai yra dar du dideli puikus kambariai sujungti su muzikos svetaine, kurioje vieši ir diletantų koncertai įvyksta. Ir šale ty visų parankumų studentams Helsinforse turi dar vieną knygyną, kuris yra intaisytas darbininkų klesei, su dideliais kambariais ir knygų lentynomis.

"Su savo tvirtyne ir savo bažnyčiomis, savo universitetu ir knygynu, savo žvaigždžių tēmykla, botanikais daržais, puikiais parkais su puikiomis promenadomis ir švariomis gatvėmis, kuriose jokio elgėtos nesuliksi, yra Suomijos sostapolis vertas, kad keliaujantieji Skandinavijon ir Rusijon ir jį aplankytų." — Taip tai girta, ir turi priežastį pagirti, ansai amerikonas suomių tautos civilizaciją, kultūrą ir pirmos klesos mokslo įstaiigas. Bet ką galima pasakyti apie "šventos katalikiškos Lietuvos ir Zemaitijos" sostapilį Vilnių ir tvirtovę Kauną? Lietuvis katalikai su savo "šventa katalikybe" yra tik skurdėnos palyginus su augštai kulturuota liuteroniška Suomija. O reikia dar atsiminti, kad visas Suomijos gyventojų skaitlius yra tik pustrėčio miliono. Taigi daug mažiaus negu ty, p. A. M. Metelionio giriamų "šventų lietuvių katalikų." Rods ir lietuvių katalikai yra įrengę "žymių" dalykų Lietuvoje. Vilniuje jie turi sako "cudauną" Aušros broną, Zemačių Kalvarijoje "stacijas," Šidlaveje "cudauną" Motiną švenčiausią Szidlawską, Tytavėnuose, regis, kokį lai "parcinukulį" ir t.t. Prie to ten visur yra pristatyta kryžių, prikabinėta "Dievo mūkų" ir kitokių "smutkelių" pakelias prie medžių. Lietuvis Romos katalikai, ypač jų elgėtos — ubagai niečai lanko tas vietas, kada yra "atpūskai." Bet apšviesti žmonės, inteligentai, visai nesinteruosija tais dalykais, ir nematydami ko geresnio pas lietuvius, kartais labai prasitai išsita ir apie "šventosios Zemaitijos ir Lietuvos" žmonių apšvietę ir kultūrą. Per ty "kulturuotų" žemaičių kultūrą, prisieina ir mums lietuviams teronams neretai kaisti akis nuo timtaučiu.

laukykite ką toliaus Prof. Lenker, D. D. rašo apie apšvietęją Suomiją (Finlandiją). Jis sako: "Visos liuteroniškos šalys dideliai interesoja ne vien paprastomis krikščioniškomis mokyklomis, bet taipojau ir geriausiai universitetais, kurių intaisymai paveda savo turtus. Metuose 1890 šventė Suomijos universitetas dušimtmetinę šventę savo įsteigimo Aboje, kur jis išsilaukė iki 1829 metų, kuriuose metuose jis tapo Helsinforse perkeltas. Jis turi keturis fakultetus, butent teologijos, jurisprudencijos, medicinos ir filozofijos, su 67 profesoriais ir 28 docentais ir 2134 studentais (tarp jų 105 moteris), iš kurių 200 prisitauso kunigų pasaukimui 7 profesorių pamokinami. Studentai turi savo misijų ir kitų draugijū... 31 gimnazija turi 5212 mokiniių."

Prof. J. N. Lenker, D. D. rašo savo knygoje apie suomių apšvietę ir kultūrą: "Augustus," sako laikraštyje New York Observer: "Paprastai; Suomija yra laikoma kaip nemokliška žemė; vienok tulos amerikoniškos augštesnės mokyklos turi dar kelis puslapius prie savo metinio katalogo pridėti, idant jos nors pusę knygų ir rinkinių turto turėtu, kuris visame apstume yra Aleksandro universitete Helsinforse sukrautas. Tėnai yra fizikalės kabinetas ir rusiškas knygynas su 52,000 tonų rusų ir lenkų kalbonis, puikus pinigų rinkinys ir gamtos istorijos muzejus, kuris yra ypatingai turtingas Suomijos zoologijos egzemplioriais. Tėnai yra tris puikus dideli kambariai, kuriuose yra laikomas reguliaris universiteto knygynas su 200,000 tonų ir yra papuostas Shakespearo ir Beethoven'o ir suomių poetų Franzen'o ir Runeberg'o stovydomis: viduryje vieno šitų kambarių yra puiki marmuro grupė ir kitos skulptūros prabos turtingesjam knygyno papuošimui. Tėnai yra toliaus dvi didelės laboratorijos ir anatomijos, ornitologijos, mineralogijos ir etnografijos muzejai. Paskutinis rinkinys turi daug vietinių antikvitetų (senovės daiktų) su apstingu išstatymu akmeninių, bronzinių ir geležinių ginklų ir įrankių iš priešistoriškųjų Suomijos ir suomiškosios rasės gadynių. Miesto viduryje yra studentų namai, kurie turi skaityklą, toje skaityklėje randama užsienių laikraščiai ir kiti periodiški leidiniai dideliu pasirinkime, ir knygynas su 45,000 tonų, kurį padorus knygus prižiūri. Tėnai yra dar du dideli puikus kambariai sujungti su muzikos svetaine, kurioje vieši ir diletantų koncertai įvyksta. Ir šale ty visų parankumų studentams Helsinforse turi dar vieną knygyną, kuris yra intaisytas darbininkų klesei, su dideliais kambariais ir knygų lentynomis.

Serbijos, Albanijos ir Montenegro žmonių tipai.

Lenker, D. D. rašo apie apšvietęją Suomiją (Finlandiją). Jis sako: "Visos liuteroniškos šalys dideliai interesoja ne vien paprastomis krikščioniškomis mokyklomis, bet taipojau ir geriausiai universitetais, kurių intaisymai paveda savo turtus. Metuose 1890 šventė Suomijos universitetas dušimtmetinę šventę savo įsteigimo Aboje, kur jis išsilaukė iki 1829 metų, kuriuose metuose jis tapo Helsinforse perkeltas. Jis turi keturis fakultetus, butent teologijos, jurisprudencijos, medicinos ir filozofijos, su 67 profesoriais ir 28 docentais ir 2134 studentais (tarp jų 105 moteris), iš kurių 200 prisitauso kunigų pasaukimui 7 profesorių pamokinami. Studentai turi savo misijų ir kitų draugijū... 31 gimnazija turi 5212 mokiniių."

"Žmonių mokyklose yra 62, 847 mokiniių, ir kitose dieninėse mokyklose 152,376. Abelnas mokyklų skaičius yra 2787, tarp jų 1513 valdžios mokyklų, 952 ambulatoriški mokyklų, 31 privatiška mokykla ir 291 mažų vaikų mokyklų, kurios turėjo metuose 1898 303,623 mokinius su 1552 mokytojais, tarp ty buvo 745 moterų mokiniojū. Mergaičių mokyklų yra šešios su 4712 moksleivių. Politechniškoji mokykla Helsinforse turi 718 mokiniių. Prie ty dar yra dvi industrijos mokyklos, septynios laivininkystės mokyklos, viena kadečių mokykla, 12 žemdirbystės mokyklų, 31 pramonės mokyklų, dvi akliems ir septynios kurtnebyliams pamokint įstaigos. 236 mokyklų yra švedų kalba vedamos. Taipojau yra daug keliaujančių mokytojų. Visoje Finlandijoje yra tik dvi rusiškos mokyklos. (Dabar yra jų daugiau. Liet. Liut.). Išleista bažnyčios ir mokyklų reikalams 1897 m. 7,682,335 markiai, o 1899 m. 5,158,589 markiai valdžios mokyklų palaikymui."

"Suomijoje, kur liaudis beveik visą yra liuteroniška, yra mažiaus kaip vienas nuosimtis kariuomenei tinkančių jaunų vyrų, kurie negali skaityti, tuo tarpu Rusijoje, kur graikiškoji bažnyčia absoliutišką viršų turi, yra 74 nuosimčiai to paties amžiaus žmonių, kurie nemoka nė skaityti, nė rašyti." (Die Lutherische Kirche der Welt, Baud. I. S. 227). — Ką dabar ant to pasakysi p. A. M. Metelionis, kuris tvirtini, kad liuteronų bažnyčia laikanti savo išpažintuos fanatizme, aklume ir nežinojime; liuteronai esą visiškai analfabetai, nemokantys skaityti nei savo Biblijos. Šita čionai paduota ištrauka pasako tamstai į akis, koks neteisus žmogus tamsta esi, skelbdamas tokias apšmeizas ant liuteronų.

Bet šita čionai paduotoji ištrauka yra paimta iš vokiškos knygos, todėl p. A. M. Metelionis gal sakyti: Tos knygos autorius gal yra liuteronas, arba liuteronų šalininkas, todėl jis ir rašo taip gerai apie Suomijos liuteronus. Jeigu taip, tai aš čionai paduosiu faktų iš encyklopedijū. "The New Imperial Encyclopedia," Vol. 13, rašo apie Suomius sekamai: "Priešard sako Tacitusas laikais suomiai buvo tokie pat laukiniai kaip ir lapai, bet sekamųjų amžių bėgiu jie taip apšivilnavo, kad jie paminėti nomadų gyvenimą ukiniškyste, bet lapai visados pasliko barbariškais nomadais, taip kaip daugelis sibiriskųjų giminių prie tos pačios kilmės priklausančių — kaip tai vogalai ir ostiakai."

Suomiai, kaip jau nurodžiau, pastoja krikščionimis — liuteronais, tuojaus permaino savo nuomonės ir būdą, ir nenori daugiau buti tokiais laukiniais, kokiais yra jų tautiečiai, stabmeldybės prisilaikantieji. Apie tai yra buvę seniaus rašyta Prūsų lietuvių "Pasiuntinystės Laiškeliusose" ir kituose jų laikraščiuose. Bet kad p. A. M. Metelionis nėra skaitęs, ir nemoka, kaip reikiant, paskaityti Prūsų lietuvių laikraščių, tai aš čionai privesiu ką Prof. J. N. Lenker, D. D., rašo apie Suomijos ir šiaurinės Rusijos lapus. Jis sako: "Menkai

pastoja krikščionimis — liuteronais, tuojaus permaino savo nuomonės ir būdą, ir nenori daugiau buti tokiais laukiniais, kokiais yra jų tautiečiai, stabmeldybės prisilaikantieji. Apie tai yra buvę seniaus rašyta Prūsų lietuvių "Pasiuntinystės Laiškeliusose" ir kituose jų laikraščiuose. Bet kad p. A. M. Metelionis nėra skaitęs, ir nemoka, kaip reikiant, paskaityti Prūsų lietuvių laikraščių, tai aš čionai privesiu ką Prof. J. N. Lenker, D. D., rašo apie Suomijos ir šiaurinės Rusijos lapus. Jis sako: "Menkai

misijos laukų gali tokius rezultatus parodyti, kaip šitos lapų misijos. Rods pas tuos nomadus, kurie pastuose kalnuose vaikiojasi, evangelija menkai tepadaro intekmės, bet, abelnai imant, lapai, ypač tie, kurie gyvena apie Enare, veda paveiklingą gyvenimą. Gi jų padorumas yra jų charakteristika. Tiktai retkarčiais reikalauja jie teisdario, teismo namų ir kalėjimo, nes tarp jų atsitinka tik labai menkai prasizengimų. Keleiviai stebisi, kada jie mato kaip tie žmonės, prie parapijos priklausantieji, taip apspazinę yra su Dievo žodžiu, ir pas juos nėra naujiena beveik visą Naują Testamentą atmintinai atpasakoti. Atvirose pamaldose jie yra papratę be knygų giedoti, nes jie moka giesmes iš atminties." — "Lapai (per misijonierių dorba) priėmė augštesnį kulturišką apšvietimą, ir iš tikro geresniais krikščionimis pastoja, negu suomiai (finai) tarp kurių jie gyvena." (Die Luth. Kirche der Welt, B. I. S. 232). — Čionai vėl vienas faktas p. A. M. Metelionis, kad liuteronų tikėjimas nelauko žmonių tamsybėje, bet juos apšviečia. Tą liudija į liuteronizmą atversti Suomijos laukiniai lapai.

"The New Imperial Encyclopedia" rašo toliaus apie suomių: "Kaslink suomių draugijūnų papročių, moraliskumo ir budo visi keliauninkai

vienbalsiai girta juos. Jie yra linkmo budo, malonus prieš vienas kitą, ir teišus savo reikaluose su ateiviais. Jie taipojau yra švarūs savo kuno užlaikymu ir t.t." — "Nelson's Encyclopedia" Thomas Nelson and Sons, New York, London, Edinburgh, Toronto. Vol. V, sako apie suomių: "Jų moters turi balsavime ir urėdo vaidyme lygias teisas (su vyrais). Kalbos laisvė, spaudos laisvė ir teisė viešlems susirinkimams yra buvusi užtikrinta. — Rinkimuose 1907 metais tapo išrinkta 19 moterų į valstijos sveigas." — Jeigu kas iš lietuvių norėtų daugiau apie suomių žinoti, tam patarčiau perskaityt knygutę "Kaip gyvena finai."

(Bus daugiau.)

\$5.00

KIEKVIENAM

už išdalinimą mūsų apgarsinimui.

Mes prisiguosime jums apgarsinimus visai dykai ir užmokėsimė po 50c. už kiekvieną perduotą apgarsinimą, jus draugams, pažįstamiems arba bile kam. Išdalinik 10 apgarsinimų ant dienos į atliekamą nuo darbo laiką ir uždirbk \$10.00. Atsiuok pas

INTERNATIONAL NOVELTY CO., 1154 Lincoln Ave., Utica, N. Y

GYDAU mešlines žarnas ir privatiškas (lytiškas) ligas

Turiu 30 metų patyrimą.

59 E. Van Buren st. Imkite elevatorių iki 4 augšto. Ruims 406.

Dr. G.S. Calvert

Kalbu lietuviškai Valandos: nuo 9 iki 9; nedėlidieniais 9 iki 12.

TREČIAS DIDELIS PIKNIKAS

PARENGTAS

RYTINĖS ŽVAIGŽDĖS KLIUBO

JUSTICE PARK'E

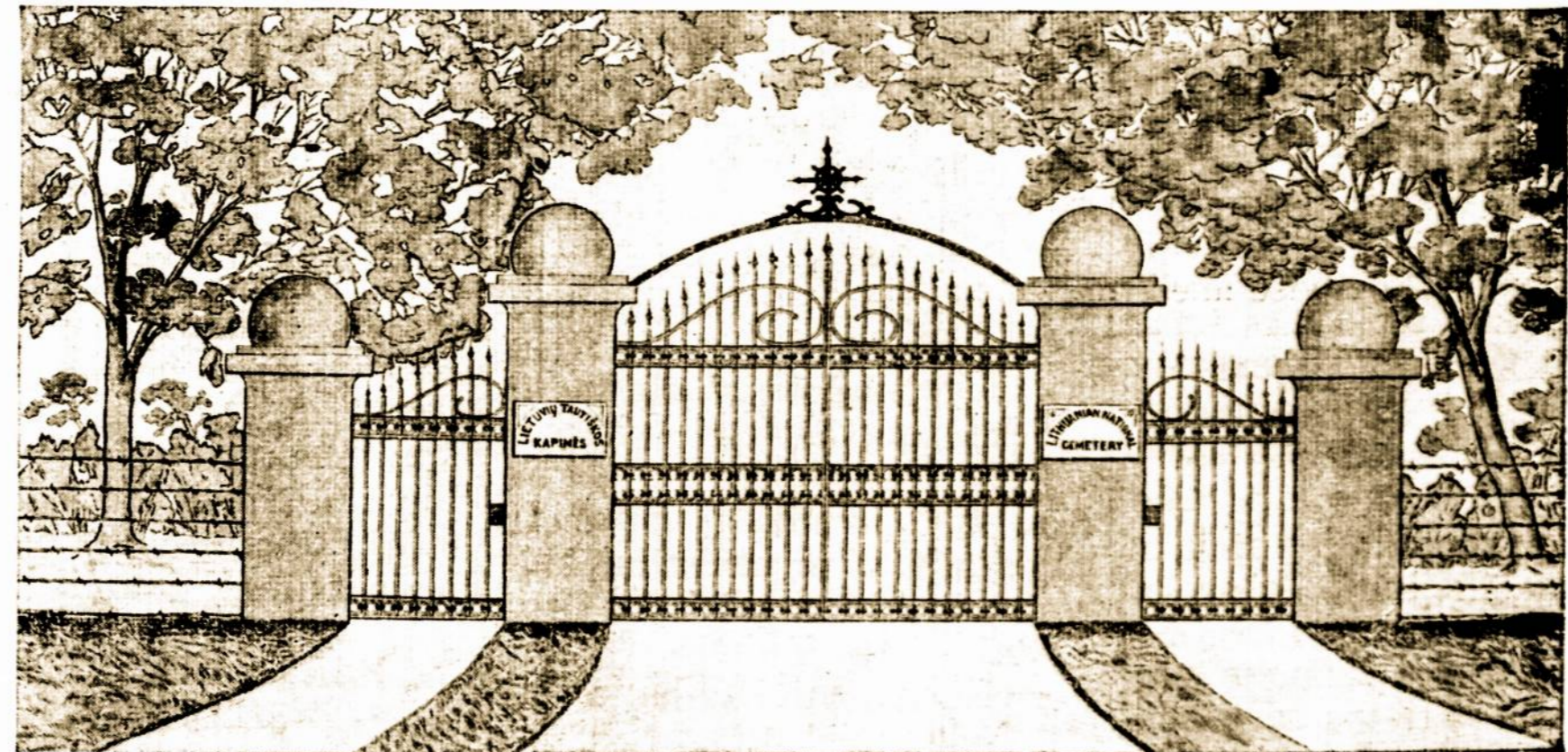
Nedēlioje, Gegužio-May 28 d., 1916

Pradžia 10 val. iš ryto.

Tikietas 25c ypatai.

Gera Orkestra.

Pasarga: Paimk kokį nors karą iki Archer Cicero ir važiuok iki City Limits; vėliau paimk Willow Springs karą iki Daržo.

Lietuvių Tautiškos Kapinės

[Lithuanian National Cemetery]

ARCHER and KEAN AVENUES.

TEL. WILLOW SPRINGS 6, CHICAGO

50 TUKSTANČIŲ ŽMONIŲ 50

Dalyvaus keturių metų sukaktuvių kaip įsteigtos Lietuvių Tautiškos Kapinės

MEMORIAL DAY

Siemet atsibuna didžiausias Iškilmingas Apvaikščiojimas Papuošimo Dienoj (Decoration Day).

Utarninke, Gegužio-May 30, 1916

PRADZIA 9 VAL. RYTE.

PAMALDOS ANT KAPINIŲ 10 VAL. RYTE.

Pamaldų parėdke dalyvauja 25 draugijos, keli draugijaini klubai ir moteriškos draugijos ir corpore su savo draugijūnų parėdku. Taipgi dalyvauja moksliškoji organizacija ir 200 giedorių-choristų. Apart to kunigai ir sekolariški mokslo predikatoriai.

Jų įsteigimas parėdke, kad lietuvių gali turėti savo ločas viešas įstaigas, ant savo locho vardo užrašytas, ir gal jas pagal savo nuožūrą valdyti. Jų įsteigimas užkerta kelią žmonių išnaudojimui ir už jų pinigų siūtį gražią, kiekvienam žmogui tinkamą, amžiną poilsio vietą. Jų įsteigimas ir geras bei tvarkus užlaikymas, noroms-memoroms, privėčia ir kitas panašias vietas užvesti pas save geresnę ir padoresnę tvarką ir už žmonių pinigų duoti tinkamą prižiūrėjimą. Jų įsteigimas prasalina panicką mūsų geriausių vienatūcių, kurie tarsi didesiam paniekimui buvo iki šiolai laidojami patvoriais arba grabėse, vandens pilnose. Šių kapinių įsteigimas duoda progą kiekvienam lietuviui buti tinkamai, žmogiškai palaiduotu Lietuviškose Tautiškos Kapinėse, kurios per amžius bus lietuvių valdomos ir prižiūrimos.

KOMITETAS RENGIMO APVAIKŠCIOJIMO.

S. DANTA, Kapinių Sekretorius, 812 W. 19th Street, Chicago, Ill.

ATYDA:-- Vaziuokite anksti, imant Archer Ave. karus iki City Limits, paskui Joliet Electric karus iki Lithuanian National Cemetery (Leafy Grove).

CHICAGOS ŽINIOS

BURNSIDE.

"Apšvietos Dr-jos vakaras.

Geg. 21 d. "Apšvietos" Draugija parengė vakarą, kurio programą sudarė iš prakalbos, monologų, deklamacijų ir muzikos.

Pirmiausia kalbėjo K. Gugis apie naudingumą draugijos. Jo kalba publikai labai patiko. Po to 3 maži vaikučiai — Bigeliukai, pagriežė ant smuikos ir piano. Labai gerai nusisekė ir visus patenkino. Toliau sekė deklamacijos mažos mergaitės — Onos Kuosaitės "Kur tik eisi" ir "Ant priešų šuvių atsiliepkim." Ji dar padainavo ir dainelę "O kur buvai, dieduk mano." Klausant tos mažos deklamatorės deklamuojant tokias gražias eilutes net ašaros bėra iš akių. Garbė tėvams, kad savo vaikus lavina tokių gražių dalykų.

Po to p-lė A. Vrubliauskaitė padainavo solo "Sudiev tėvyne". Šį kartą ji puikiai atliko savo užduotį.

Toliau kalbėjo Lukoševičia ir ragino rašyti prie draugijos, o A. Kuosaitis atlošė monologą "Lietuvos Karalius."

Pabaigoj deklamavo p-lės H. Bartuliukė "Delko jie pjaunas" ir N. Kiauniūtė "Ar girdėjot?"

Visas programą nusisekė gerai. Tai dar pirmas toks gražus vakaras čia surengtas. Žmonių buvo pilna svetainė ir draugijai liks keli doleriai pelno.

"Apšvietos" draugija turėjo ir savo chorą, bet iš priežasties nesilankymo choristų ir repetitijas, choras paliovė gyvavęs. Bet dabar, kada pradeda atgyti gamta, reikia manyti, kad ir burnsidiečiai įgys daugiau energijos ir griebis už darbo. Prie darbo, burnsidiečiai.

Sokių Varguolė.

ATSISAUKIMAS I LIETUVIUS BUČERNIŲ DARBININKUS CHICAGOJE.

Draugai! Mus saujalė bučerių West Sidėje jau yra susiorganizavusi į Susivienijimą Lietuvių Darbininkų Bučerių Chicago. Todel mes kiekviename ir visus kitus draugus iš visų miestų dalių įstoti į mūsų organizaciją, nes kiekvieno darbininko šventa pareiga yra prigulėti į kokią nors organizaciją.

Neatidėliodami ant ilgesnio laiko rašykite laišką į dėdama savo vardą, pavardę ir antrašči, o aš pranešiu kur ir kada yra laikomi mūsų susirinkimai.

P. J. Kussas,
2350 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

CARSON, PIRIE, SCOTT & CO. BUSELMANAI SUSTREIKAVO.

Prie streikuojančių kirpėjų ir trimerių vakar prisidėjo ir Carson, Pirie, Scott and Co. bušelmanai. Jie reikalauja pakėlimo algos, sutrumpinimo darbo valandų ir pripažinimo unijos — tuos dalykus, kuriuos davė savo darbininkams kitos dvi State st. sankrovos: Maurice Rotschild ir The Hub.

Amalgamated Clothing Workers of America sekretorius Fr. Rosenbaum sako, kad streikuojantys kirpėjai gerai laikosi ir jų streikuojuoja 90 nuoš. Jie dabar turi gerus laikus, kuomet bosai turi prakačiuoti, neturėdami kas padarytų darbą ir kuomet kiti darbininkai, nesant kirpėjų, dyki vaikštinėja. Streikininkai rengia iš savųjų tarpo koncertus, šokius ir visokiais kitais budais linksminasi salėse. Jie net rengia "base ball." Žaidime dalyvavo Kuppenheimerio kirpėjai ir Alfred Decker and Cohen. Kurie laimės, paskui susirems su Hart, Schaffner and Marx kirpėjais, kurie remia streikierius.

GRĄSINA STREIKU.

Gali kilti generališkas visame mieste pasagų kalvių streikas, jei Master Horseshoers' Protective Association neišpildys darbininkų reikalavimų ir nepakels mokėsties savo darbininkams.

BLJOSI STREIKO.

Commonwealth Edison Co. visgi bijosi savo darbininkų streiko ir pradeda kalbėti apie susitaikymą. Pirmiau ji nenorėjo nei girdėti apie uniją ir nesikalbėjo su streikuojančių darbininkų atstovais, bet dabar jau kitaip kalba. Vyriausias inžinierius dabar jau sako, kad su streikieriais galima susitaikinti. Nes jeigu nebus greitai susitaikinta, bus paskelbtas visuotinis elektros darbininkų streikas.

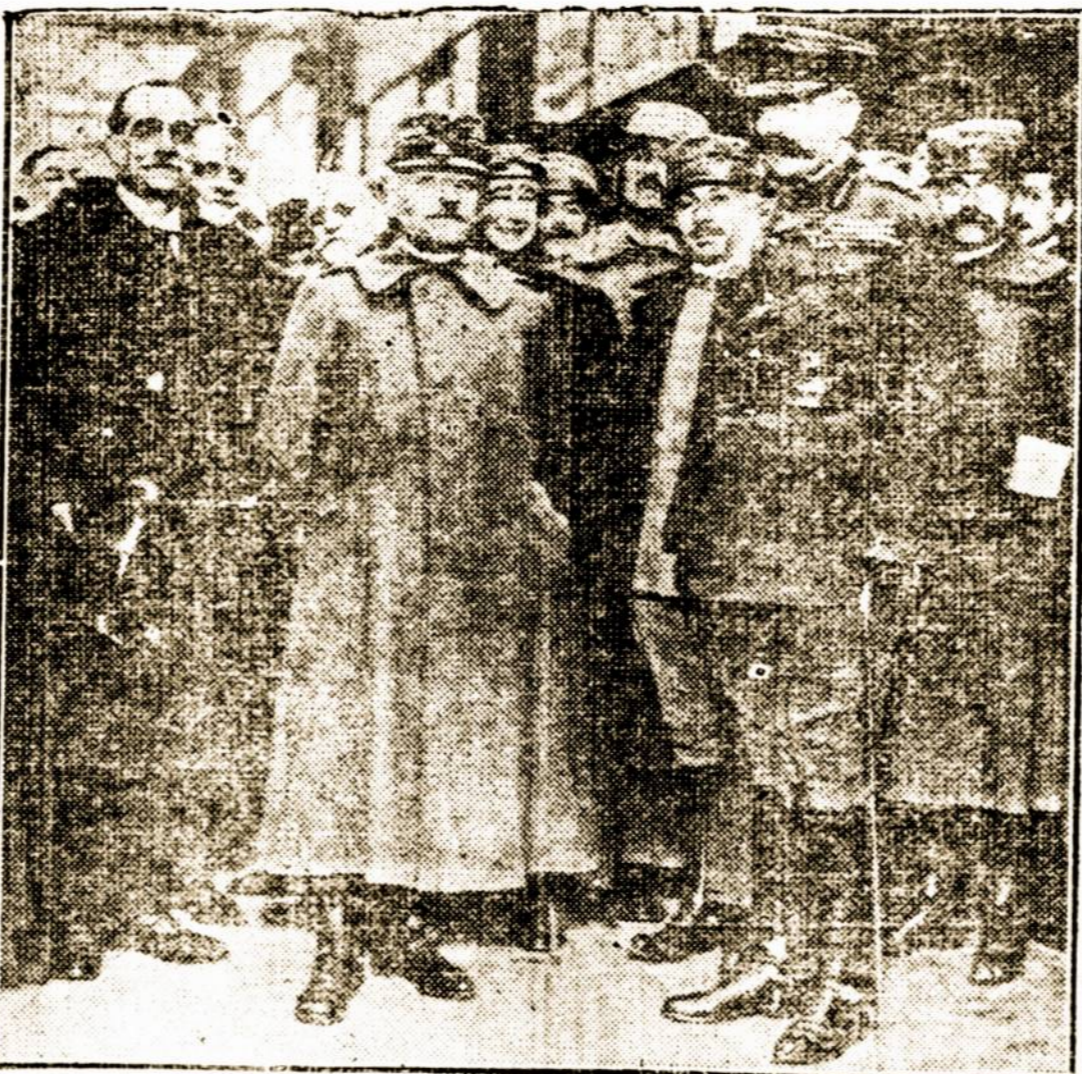
IŠ WESTSIDĖS

Užvakar, geg. 23 d., apie 8 val. vakare, leituvis, važiuodamas motoreikliu, suvažinėjo p. Zaurų, 2129 W. 23 Pl. vaiką. Ant kiek teko patirti, liko sulaužyta koja, bet tikimasi, kad bus galima sugydyti. Vertėtų atsargiau važinėti, o ir tėvams labiau daboti vaikus.

West Sidės Aušros Vartų parapijos jagamastis Serafinas išvarė iš mokyklos p. Norvaišo vaiką užtai, kad tas kartu su "Draugu" pardavinėjo ir "Naujienas." Mat Serafinui ir jo burdingiurui, kaip daugelis ant West sidės ji vadina, metodologijos daktarui Maliauskui jau nuplyšo ir liežuviai bekeikiant "Naujienas" ir kitus pirmieiviskus laikraščius. Negalėdami jokiū būdu sumažinti "Naujienų" skaitytojų, o savo lapo skaitytojus padidinti, tie Kristaus įpėdiniai griebėsi kitokių būdų pakenkimui "Naujienoms," o tai pavarymą iš mokyklos tų vaikų, kurie uždirba kelis centus pardavinėdami laikraščius. Dar laimė, kad Amerikoje yra ir valdiškų mokyklų, nes kitaip tai kiekvienas turėtų jagamasčiams laizyti skvernus, arba išsižadėti mokslo, jei tik kuris peržengtų tą jagamasčių įsakymus.

Matant tokį atsitikimą, ar nevertėtų parapijonims į tą sauvaliavimą atkreipti atidą ir pačioj pradžioj Serafinui aplaužyti ragus, kol dar jie nespėjo išaugti dideliais. Nieko nedarant galės išaugti tokie ragai, kaip neseniai išguitam kun. Ambrozaičiui. Tada vel reikės padėti daug triuso ir ilgai streikuoti, kol bus išmestas. Juk p. Norvaiša yra toks pat parapijonas kaip ir kiti, ir p. Norvaiša, kaip ir visi kiti, užlaiko bažnyčią, mokyklą ir išmoka visiems algas. Taigi prieš išrinktąjį komitetą, ar parapijos susirinkime p. Norvaiša turėtų pakelti klausimą: kas davė tiesą kun. Serafinui pašalinti vaiką iš mokyklos? Nes jeigu tik viskas bus atleista ir jagamasčiai bus atiduota visa valia, tai neužilgo ir jis pradės sakyti, kaip kad Ambrozaitis sakydavo, kad čia yra mano valia, ką aš noriu, tą ir darau. Nesnauskite!

Naujienos 5 — A.J.
Nedėlioj, 21 d. geg., įvyko Aušros Vartų parapijos koncertas. Kadangi labai buvo garsinamas, kad ten bus kas tai tokio neparasto — tad nuėjau ir aš pažiūrėti. Ir kaip mano apsiriktai. Kaip tas priežodis sako: Iš didelio debesio mažas lietus. Taip ir čia atsitiko. Programas buvo trumpokas, atlikta vidutiniškai; vien atsizymėjo ir publiką užgandėdino apie 12 metų vaikas. Juokinga buvo iš šalies žiūrėti; kada publika neploja ir nešaukia an-

Iš talkininkų karės konferencijos Londone. Prysakinėj eilėj stovi: Italijos pasiuntinys (be kepurės), Italijos generalissimus Cadorna ir Anglijos karės ministeris Kitchener.

tru kartu ant esetrados, tad pats kun. Serafinas kad ploja, kiek tik gali ir prašo kitų, kad plotu. Reikia dar pažymėti, kad beveik viskas atlikta vien anglų kalba. Žmonių buvo gana daug.

West Sidės organizacija šelpimui nukentėjusių nuo karės pasiuntė \$600 į Vilnių Dr. Basanavičiaus vardu, kad tasis perduotų draugijai (kokiai nepažymėta), kuri išdalintų pinigų reikalaujantiems pašelpas. Be to išsiuntė \$300 į Petrogradą klerikalų draugijai. A. A.

ISMOK BARBERYSTĖS AMATA
Viskas sulig naujausia mađa. Mokėstis \$25. Inrankiai duodami. Algog mokamos.
TRI-CITY BARBER COLLEGE
819 S. State St. ir 606 W. Madison St. CHICAGO, ILL.

JEVESKIO Drekubos ir Kalbų Dieninė ir MOKYKLA Vakarinė
Čia gali išmokti Anglų kalbos nuo pradines ligi aukselaušai, teipi Lietuvių, Vokietų, Rusų ir Lenkų kalbų; Arimetikos, Augst. Matematos, istorijos, Geografijos, Polit. Ekonomijos, Knyvedystės, Dailiaradės, Laikų rašymo, Prekybos teisų ir tt. Čia gali užbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AISKINAMA LIETUVISKAI.
3106 So. Halsted St., Chicago.

MILDA TEATRAS
VODEVILIUS ir PAVEIKSLAI
Vodeviliaus permaina: Pan., Kėtvos ir Subatų. Pėprastom dšnom pė mas floras 10c, Balkonas 5c
Subatos vakarai ir nedėliomis pirmas floras 15c. Balkonas 10c.
Halsted ir 52-ra gatvė.

SKOLINA PINIGUS

Paskolinam Jums pinigus ant antro morgicio ant Jūsų nuosavybės. Mes skaitom 6 tų nuosimtį ir Jūs galite išmokėt kas mėnesį. Jeigu reikalauji pinigų statymui bei pagerinimui savo nuosavybės, užmokėjimui mokesčių arba nuosimtų už savo savastį, arba jeigu nori išmokėt savo pirmą morgicį; jeigu perki arba mainai savo savastį ir reikalauji pinigų užbaigimui savo kontraktų, kreipkis į mus.
LOUIS STERN and COMPANY
Mortgage Bankers
5 N. LA SALLE GATVĖ
Kampus Madison ir La Salle gatvių. Kambarys 909. Telefonas Main 4848

MOKYKIS BARBERYSTĖS — Mes mokiname šitą švėsus, svary ir greitai išmokstantį amatą; geriausi nurodymai, lengvos išlygos, frankiai duodami; darbas kiekvienam vyrui; galima užsidirbti šiek-tiek pinigų mokinanties; atėik pasimatyk su mumis arba rašyk del platesnių informacijų. Adresas:
Burke Barber School
Dept. D. 610 W. Madison St, Chicago, Ill.

Koznas gali buti Fotografistu
Šitie butinai reikalingi įrankiai del darymo fotografijų ir knyga del pamokinimo lietuvių kalboje kaštuoja \$3.50. Siuntimo išlaidas mes apmokame. Adresuokite:
North End S. Co.,
376 Selkirk Ave., W. Upeg, Man.

GERBUVIS YRA ČIA
\$1,500,000 algų paldidimas, duodamas darbininkams; teipi nusiimamas darbo valandų.
Niekoumet kriaučių industrijoj nebuvo tokio didelio reikalavimo vyrų, kaip dabar.
Laikas yra čia, kur Kirpėjai ir Designer'ai ir drapanų siuvėjai gali reikalauti savo kainos.
Išmokite kirpti ir design drapanas. Didelis reikalavimas kirpėjų ir kriaučių visur.
MUSŲ DIPLOMA
yra jūsų gvarancija, kad jūs esate gerai išmokyti ir galite reikalauti dides algos. Specialis skyrius del mokinio siuivimo, prostijom ir padarymo dienoms ir vakarais.
Formos kerpamos iš bile kokios madų knygos.
Specialiai žema kaina šį mėnesį.
MASTER SYSTEM
SCHOOL,
Jos. F. Kasnicka, viršininkas.
Priešais City Hall
Suite 208, 118 N. La Salle St., Chicago.

Sąmoninga gospadinė
visada turi savo namuose buteliuką
D-ro Richter to
PAIN-EXPELLER
Neabejojantis budas įrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo, persišaldimo, išsinarinimo ir tt.
Tikras tikrai su pažymėta marke "IKARA"
25c. ir 50c. buteliukas visose apšvietose arba specialiai
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

MOKINAME DOVANAI
Suvienyotos Valstijose ir Kanadoj. Išmokinsime anglų kalbos dovanai ir duosime darbą su dideliu uždarbiu. Laikė mokslo uždirbsite \$15 savaitėje iš darbo parėje. Rašykite paaiškinimų. Indėk marke už 2centus.
J. MASHKEN,
4456 So. Hermitage ave., Chicago, Ill.

"NAUJIENOS"
1840 SOUTH HALSTED ST.
TEL. CANAL 1806. CHICAGO, ILL.

Gerbuvis yra čia
\$1,500,000 algų paldidimas, duodamas darbininkams; teipi nusiimamas darbo valandų.
Niekoumet kriaučių industrijoj nebuvo tokio didelio reikalavimo vyrų, kaip dabar.
Laikas yra čia, kur Kirpėjai ir Designer'ai ir drapanų siuvėjai gali reikalauti savo kainos.
Išmokite kirpti ir design drapanas. Didelis reikalavimas kirpėjų ir kriaučių visur.
MUSŲ DIPLOMA
yra jūsų gvarancija, kad jūs esate gerai išmokyti ir galite reikalauti dides algos. Specialis skyrius del mokinio siuivimo, prostijom ir padarymo dienoms ir vakarais.
Formos kerpamos iš bile kokios madų knygos.
Specialiai žema kaina šį mėnesį.

"PEARL QUEEN" KONCERTINOS
Padarytos Suvienyotos Valstijose yra geriausios, netik tone, bet ir jų išdirbima. Atsisaukite į mūsų krautuves:
Phone Yards 1557
Reikalaujantiems katalogą duodam dykai.
GEORGI and VITAK MUSIC CO.
4669 Gross Ave. arba
764 Milwaukee Ave.

Mokiname Angliškai
Visose dalyse Amerikos ir Kanados
Visimtelė mokykla, kurioj kiekvienas gali išmokyti Anglišką kalbą, labai trumpame laike, šio mokyklos naujusia ir tobuliaususia metoda. Mokiname per laisvą, visose dalyse, už labai mažą, aslytinimą; teipiui klėnose dienomis ir vakarais. Jeigu nori išmokyti greitai Anglų kalbą, atėik ar rašyk platesnių žinių.
American School of Language
4741 W. 47th Street, Chicago, Ill.

Vyriškų Drapanu Bargenai
Nauji, neatimti, daryti ant užsakymo siutai ir overkotai, vertės nuo \$30 iki \$50, dabar parsiduoda po \$15 ir \$25 dolerius.
Nauji, daryti gatavi, nuo \$15 iki \$35 siutai ir overkotai, nuo \$7.50 iki \$18 doleriu.
Visai mažai vartoti siutai ir overkotai, vertės nuo \$25 iki \$85, dabar \$5 ir augščiau. Kelnės nuo \$1.50 iki \$4.50. Vaikams siutai nuo \$3.00 iki \$7.50
Atdara kasdieną, nedėliomis ir vakarais.
S. GORDON
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

The Roseland Jeweler Store
Mes savo krautuvejė užlaikome viską, kas tapuosi moterj ar vyrų apart drapanų.
Roseland Jeweler Store
Lietuviai Savininkai
Tel. Pullman 2970
Mes užlaikom viską, kas papuošia kambarius ir stalią, kada valgai ar geri. Už siską gvarantuojame.
11208 South Michigan Ave.

Žemiau surašytos knygos yra išleistos "NAUJIENŲ" SPAUSTUVĖJE
Arba "NAUJIENOS" turi nupirkę jų visą laidą Agentams duodame gerą nuošimtį

1. KAS YR' TAIP, O KAS NE TAIP? Iš anglų kalbos vertė A. J. Karalius. Puslapių 264. Labai pricinamai išaiškina socializmą. Kaina 50c
2. NUOSAVYBĖS IŠSIVYSTYMAS. Parašė Paul Lafargue. Vertė A. J. Karalius. Puslapių 167. Vienas iš svarbių veikalų socializmo literaturoje. Gvildena privatiskos nuosavybės vystymosi klausimą. Kaina 50c
3. MORALYBĖS IŠSIVYSTYMAS. Parašė L. Krzywicki. Vertė A. J. Karalius. Puslapių 120. Gvildena moralybės-eti-kos klausimą. Svarbu žinoti kiekvienai apšviestai ypatai. Kaina 25c
4. DRAUGIJOS IR ORGANIZMŲ EVOLUCIJA. Parašė Arthur M. Lewis. Vertė A. J. Karalius. Puslapių 187. Iš-guldymas teorijos organizmų bei drauginių organizmų vystymosi. Labai svarbus veikalas. Kaina 50c
5. IŠ SIRDYS. Parašė James Allen. Vertė St. Biežis. Puslapių 53. Psichologiskas veikalėlis, gvildenantis protavimo budus etc. Patariama perskaityti kiekvienam darbininkui, nes jis pagelbės suprasti Jūsų drauga. Kaina 15c
6. KAIPU ŽMOGUS MASTO. Parašė James Allen. Vertė St. Biežis. Puslapių 51. Apie šią knygelę autorius sako: "Jos tikslu yra paskatinti vyrus ir moteris surasti bei jausti teisybę, kad jie patys yra savės tvėrėjais. Kaina 15c
7. PASIKALBĖJIMAS AMERIKONO IR GRINORIAUS. Sutašė A. J. Karalius. Puslapių 32. Labai indomus ir linksmas pasikalbėjimas apie darbininkiską klausimą. Kaina .. 10c
8. NUOSAVYBĖ IR DARBAS. Sulietuvino A. J. Karalius. Puslapių 18. Labai pricinamoje kalboje aiškina sunkiai suprantamą klausimą nuosavybės ir darbo. Kaina 5c
9. VAGIS. Parašė A. J. Karalius. Puslapių 27. Apsyaka pa-inta iš tikro gyvenimo. Ji atvaizdina, kaip blogos gyvenimo sąlygos ant žmonių atsiliepia, kaip atsiranda vadniami prasikalbėliai ir kodėl jie tokiais yra. Kaina 10c
10. ADOMAS IR JIEVA. 28 puslapių su paveikslais. Juokinga pasakaitė, išaiškinanti sutvėrimą. Kaina 10c
11. LOKIS. Parašė P. Merime. Vertė L. Juras. Puslapių 79. Tik-ką iš spaudos. Lietuvių legenda. Labai indomus pasiskaitymas. Kaina 15c
12. NAMAI PRAGARAI. Komedijėlė. Parašė Harry Newton. Vertė Jonas Ilgandas. Puslapių 23. Gera statymui scenoje. Tik dvi ypatos reikalaujamos lošimui. Kaina 10c
13. AUDEJAI. Parašė Gerhard Hauptmann. Vertė J. Laukis. Drama. Puslapių 112. Labai rimtas ir svarbus veikalas. Perstato darbininkų gyvenimą pirmos devyniolikto šimtmečio pusės pabaigoj. Kaina 50c
14. DARBAS. Parašė Emil Zola. Vertė A. J. Uoga. Puslapių 291. Šitas veikalas nors yra parašytas trijuose tomuose, bet kiekvienas tomas gali buti skaitomas atskiroje knygoje. Tai yra indomus romanas. Kaina 75c
15. GLUDI-LIUDI ir kitos Lyriskas Eilės. Parašė Kl. Jurgelionis. Kaina 50c
16. AMERIKOS PILIETIS. Surengė J. Ilgandas. Puslapių 63. Kuopilniausi pamokinimai kaip tapti piliečiu. Taipgi sutrauka Suvienytų Valstijų konstitucijos. Kaina 25c
17. PAČIAVIMAS PAS IVAIRIAS TAUTAS. Pagal H. D'Almeidas. Sutašė A. J. Karalius. Aiškinama įvairūs bud-čiavimosi pas įvairias tautas. Puslapių 89. Kaina
18. VEISLIU ATSIRADIMAS. Darwin'o teorija. Par-čislovas Kaufmanas. Sulietuvino A. J. Karalius pių 62. Kaina

"NAUJIENOS"
40 So. Halsted St., Ch.

SOCIALISTAI ALDERMANAI ATEJO Į PAGELBĄ STREIKUOJANTIEMS EKSPRESININKAMS.

Maistas Chicagoje gali Pabrangti.

Water Street biznierių tvirtina, kad delei ekspresininkų streiko Chicagoje bėgyje kelių dienų gali pabrangti maistas. Jie sako, kad delei streiko negauna prekių, arba gauna jų visai mažai ir jeigu streikas greitai neužsibaigs, jie bus priversti pakelti kainas ant visų valgomų daiktų. Jeigu jie pakels kainas, tai suprantama pakels kainas ir iš jų perkandios prekes valgomųjų daiktų sankrovos. Tokiu būdu nuo to streiko turės nukentėti ir žmonės.

Tečiaus ekspresinės kompanijos vis dar nenori taikintis su darbininkais ir atmeta net arbitracijos pasiūlymus.

Tečiaus ir jos susilaukė sau smugį. Socialistas aldermanas John C. Kennedy pamedėjį miesto tarybos susirinkime įnešė rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad policijos viršininkas atimtų visus išduotus leidimus skebams nešioties ginklus, nes tas yra priešinga netik valstijos įstatymams, bet ir miesto tarybos nutarimams. Rezoliucija liko vienbalsiai priimta.

Tečiaus paklausus policijos viršininko Healey, ką jis darys su miesto tarybos nutarimu, jis atsakė, kad tokio nutarimo negirdėjęs ir galėjęs apie jį tik tada pasakyti, kada jis bus jam prištastas. Healey sakosi negirdėjęs nutarimo, nors jis laike to tarimo sedėjo šale mayoro. Mayoras yra miesto tarybos pirmininkas.

ROSELAND.

Kun. Lapelio ultimatas.

Mūsų dangiškas piemu kunigas Lapelis užimdams klebono vietą Visų Šventųjų parapijoje, taip nusizemino prieš parapijonus, kad pastarieji atsidavė jam su dušia ir kunu: ką ne veikė, vis dėl parapijos. Bet kada kun. Lapelis pamatė, kad su parapijonimis jau gali veikti ką tik nori, jis visai kitokią giesmę užgiedojo.

Gegužės 13 d. sakydamas pamokslą pasiuntė ultimatumą tiems, kurie, nors ir eina į bažnyčią, bet dar nėra užsimokėję \$6.00. Tokiems kunigas prigrąsinu, kad reikale negaus jokio bažnytinio patarnavimo. Neuzmiršo Lapelis ir darbininkiskus laikraščius iškeikti, grasindamas parapijonams už tų laikraščių skaitymą neduoti išrišimo, o po mirties pasiųsti į pragaro dugną.

Tuo kunigo iškeikimu pasinaudodama blaivininkų draugija ir pradėjo perkartinėti savo narius, ar kartais jie neskaito iškeiktųjų laikraščių, grąšindama tokiems nariams išmetimo iš draugijos. Gi prie tų, kurie buvo intariami, pastatyta sargai lygiai kaip Rusijoje. Matyt mūsų juodoji armija negali apsieiti be despotizmo ir laisvo Amerikoj.

Aš patariu tiems draugams ir draugėms, kurie myli laisvę ir nenori būti varžomais, prisirašyti prie laisvų pažangiųjų draugijų, kaip S. L. A. ir k., kur niekas narių nevaržo ir taigpi moka pomirtinę ir pašėlpą ligoj.

Roselandietis.

VESTUVES.

Vedimo popieras išsiėmė sekamos lietuvių poros: L. Staškunas 29, su Kaze Lošėūtė 24.

... Velickas 25, su Ona Šatai...

... is 29, su Ona Ado... Lyons, Ill. Tie, kas turėjo nusi... su Mare Vai...

J. Valkutis 30, su A. Navickiu... Ad. Skočylas 23, su Anele Mikniute 20.

A. Gričius 36, su Ona Serbenaitė 19. S. Kwiatkowski 23, su Lillian Schultz 21.

A. Macilas 21, su Karolina Kabelelis 19. S. Padukaitė 22 iš Cicero su Kazimieru Stulgiu 33 iš ten pat.

Paul Burba 20, su Stella Dauksaitė 27. Justinas Balsis 24, su Matilda Mikolaitis 17.

CHORŲ KONFERENCIJA. Gegužės 20 d. įvyko SLDSA. I apskričio konferencija. Konferencijoj dalyvavo visų prigulinių prie to sus-mo chorų delegatai. Pas visus matėsi didelė energija, taip kad konferencija pilnai pavyko. Nutarta gana daug dalykų ir prisizadėta atlikti gana didelių darbų.

Konferencija tarp kitko nutarė šiemet surengti labai puikų pikniką. Tuo rūpinatis pavesta išrinktam komitetui, į kurį įeina po vieną atstovą nuo kiekvieno choro. Taipgi nutarta pakviesti piknikė dalyvauti ir sveitintaučių choras. Piknikas įvyks liepos 9 dieną.

Be to nutarta ateinančią žiemą surengti du dideliu koncertu skirtingose vietose. Buvo svarstoma ir daug kitų svarbių sumanymų. Generaliu dirigentu piknikė išrinkta M. Girnius.

Malonu, kad chorai užsibriežė atlikti daug svarbių dalykų, bet kad tai atlikti, reikia dirbti, kad nutarimai neiliktų tikrai nutarimais. Ypač visiems chorams reikia rengties prie ateinančios žiemos koncertų, kad jie pilniausiai pavyktų. Turime kuostroplausiai mokinties visas naujas dainas, kurias sus-mas neužlgo išsiuntinės. Tik dirbkime, o mūsų darbas nepasiliks be pasekmių.

Agotos Sunus. Sustrėikavo 600 darbininkų Havana American Cigar Co., 12 ir Robey st. Jie reikalauja pakėlimo mokesties po \$2.00 ant 1000 cigaru. Toje dirbtuvėje per 20 metų nebuvo jokio pakėlimo algos ir darbininkai, sulyginus su kitų dirbtuvių algomis, dirba pusdykiai.

Bosai gi tvirtina, kad jie negali pakelti darbininkams algų, nes pabrangusi taboka. Bet galbut streikas privers išgalėti kompaniją daugiau mokėti.

KLERKAI SUSTREIKAVO. 100 Wells-Fargo Express Co. klerkų sustreikavo iš simpatijos streikuojantiems tos kompanijos ekspresininkams.

Vakar delei vartojimo ginkluotų skebų kilo riaušės prie Monroe ir Jefferson gat. Sumišime liko perdurtas peiliu Russel Ross, 3244 Belle Plaine ave.

PRANEŠIMAI. BRIGHTON PARK. Keistučio Klubo Choro repeticija įvyks ketvergo vakare, gegužės 25 d., nes 29 d. yra užimta svetainė. T. Maženis.

Kl. Jurgelionis pėtnvyčios vakare, gegužės 28 d., kalbės amerikiečiams apie lietuvius taip vadinamoj mažoj bažnyčioj prie Chicagos universiteto. Kalbėti apie lietuvius Kl. Jurgelionį pakvietė profesorius Ames. Po kalbos bus parodyti lietuvių šokiai, kuriuos atliks mažutės Micevičių mergaitės.

Lietuvių Kriaučių Klubas S. P. rengia subatvakarinį pikniką birželio 17 d. J. Cernauskio darže, Lyons, Ill. Tie, kas turėjo nusi-pirkę serijų tikietus 14 d. geg. piknikui Justice parke, bus įleidžiami ir į šį pikniką.

PRAKALBOS ROSELANDE.

LSS. 137 kp. šiandie, 7:30 v. vakare, rengia prakalbas Brolių Strumilių svetainėje, 158 E. 107 str. Kalbės drg. A. Petratis temoj: "Delko darbininkui reikia prigulėti į Socialistų Partiją." Be to dainuos LMD. "Aido" choras ir deklemuos p-leKiauniutė. Įzanga dykai.

JONES MOKYKLOS VAKARĖLIS.

Utarminke, geg. 23 d., buvo surengta Jones mokyklos vakarėlis, kuriame dalyvavo nemažai ir lietuvių. Mat šiemet tą mokyklą lankė gana daug lietuvių, tai ir vakarėlin jų atsilankė nemažai. Laisvas.

MALKOS (medis) duodama už DYKA. Atvažiuok su vežimu. Iš užpakalio 2637 COTTAGE GROVE AVENUE.

Ponia T. Petrienė meldžiu atsi-saukti. Turiu labai svarbų reikalą. arba jei kas ją žinote suteikite man jos antrąsą į "Naujienu" ofisą, 1840 So. Halsted St., pažymėdami No. 10.

Joseph M. Azukas & Co.

REAL ESTATE LOANS & INSURANCE

NOTARY PUBLIC. Taipgi parduoda lotus ir namus, veda visokius reikalus ir egzaminuoja obstraktus ir t.t. Taipgi parduoda įvairios rūšies nuosavybę. 3363 Auburn Ave., Phone Yards 3036

PAJIEŠKOJIMAI

PAJIESKAU sesers Onos Stibirkės pussescers Onos Beinovičės, abi Kau-no gub. Rescinių pav., Baltakių vals. Palabaukščių kaimo. Pirma gyvena Chicago, Ill. dabar nežinau kur. Meldžiu atsi-saukti, ar kas žino pranešti. Juozapas Stibiris, Box 535 E. Vandergrift, Pa.

PAJIESKAU DARBO jaunas blaivus vaikas ir už naktinį sarga, turiu patyrimą ir galiu maž-daug už-sistatyti bondą. Rašykite į "Naujienu" ofisą No. 21, 1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pajieskau Jono Urbaitis (Urbaitis), turiu induoti jam laiška, kuris jam labai svarbus. Kas žino lai jam praneša arba prisidėdama man jo adresą-busiu dėkingas aš ir jis. Stanislova Jocius, 900 Jenne St., Kenosha, Wis.

PAJIESKAU moters su vienu ar dviem mažais kudiškais prie namų darbo. Darbą ir pragyvenimą jai pačiai ir kudiškams duodu ant 15 metų ir dar primoku. Aš turiu du vaiku, vienas 4 metų, antras 1 metų. Del platesnių žinių kreipkitės laišku. FRED BURMONT 4238 E. Jefferson (Cross Point), Detroit, Michigan.

PAJIESKAU čysto ir lengvo darbo store arba namuose. Esu karpenteris ir galiu taisyti prie namų ir šorų. Taippat galiu dirbti prie patarnavimo. Lietuvoje dirbau prie ponų apie tris metus. Tris metai kaip Amerikoj. Kam reikalingas toks darbininkas, meldžiu atsi-saukti. Petras Rotali, 545 W. 14th str., Chicago, Ill.

REIKALAVIMAI

REIKALINGA mergina prie padavinėjimo į pekarnę, mokanti lietuvišką ir lenkišką kalbas. Atsi-saukit: 949 W. 34th St., Chicago, Ill.

REIKALAUJAME 50 patyrusių merginų siuti ant mašinu. Darbas ant visados; gera užmokestis. H. EDELMAN, 667 W. 12th st., netoli Union ave.

REIKALAUJAME barberių, butų geistina ant dienų, bet jeigu negalima, tai geras žmogus galėtų tikt ant vakarų. Dienomis darbas ant visados. 1565 Wentworth ave., Chicago, Ill.

REIKALAUJAME ANTRŲ BANKŲ DUONKEPIO 2315 SO. LEAVITT STREET.

REIKALAUJAME vaiko, kurisai norėtų mokytis drugstoriu biznio. R.ZALESKI, 3201 Wallace St., Chicago, Ill.

REIKALINGA darbininku dėl "piece work" ant geležinkelio. Kelionė dykai. Galima uždirbti \$2.75 ant dienos. 7 valandos darbo. Del platesnių žinių kreipkitės pas: Skliris and Spamm Company, 748 So. Halsted St., Room 303.

REIKALAUJU dviejų siuvėjų ir siuvėjos prie abelo darbo. Greitu laiku atsi-saukit: FRANK GUZAS, 3137 W. 38th Place, Chicago, Ill.

REIKALINGA mergina prie namų darbo. Darbas lengvas, gera mokesstis. Atsi-saukite nuo 2 iki 9 val. vakaro. 1900 So. Union Avenue, kamp. Union ave. ir 19 st., Chicago.

REIKALINGAS barzdaskutis gerai suprantantis tą darbą. Darbas ant visados. Atsi-saukite tuojaus. PETER BALCHUL 1013 So. Main St., Rockford, Ill.

REIKALAUJU patyrusio darbininko čeverkykū taisyimo šapoje. Atsi-saukite: J. KIRHICKI, 1544 So. Wood St., Chicago, Ill.

REIKALINGAS barzdaskutys. Darbas pastovus. Taipgi parsiduoda ant trijų kedžių "fixtures." 1951 Canalport Ave., Chicago, Ill.

REIKALAUJAME merginos prie abelo darbo stuboje; gera vieta atsakančiai merginai; taip-pat važiuoti su gspadinėmis ant vakacijų. DR. A. J. ZIMONTH 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 2544.

REIKALAUJAME merginų prie sortavimo naujų vilnonių ir vatinių ir senų vilnonių atkarpu. B. COHEN and SON 1244 So. Union Ave. Chicago.

REIKALINGI agentai pardavoti lotus. Gera mokesstis. Patyrimas nereikalingas. Pagelbama agentams tarnystė ir apgarsinimas. Atsi-saukite WAITCHES & CO., 1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO

PARSIDUODA salionas labai gerioji lietuviams apgyventoj vietoj. Kreipkitės po num. 3301 So. Morgan St., Chicago, Illinois.

PARSIDUODA SALIONAS ... LIETUVIŲ tirstai apgyventoj vietoj iš priežasies — savininkas silpnos sveikatos. Kas norite pirkti salioną meldžiu atsi-saukti trumpu laiku, kaina visai maža; vieta gera; renda pigi; listas ant trijų metų. Atsi-saukit į "Naujienu" ofisą No. 14, 1840 So. Halsted str., Chicago, Ill.

PARSIDUODA lotas 28 1/2 x 147 pėdų po num. 832 W. 37th st., ir 2 angštų namas, gerai ištaisytas; randa \$52 mėnesij; kaina \$3,700 ant mėnesinio išmokėjimo. P. Matthys, savininkas.

PARSIDUODA Borber Shop ant 2-jių kreslių, geroje vietoje. Lietuvių ir sveitintaučių apgyventoj. Pigi randa, didelis šoras ir su pagyvenimu. Priežastis pardavimo — apleidžiu Chicago. 4256 S. Maplewood ave and 43 Street

PARSIDUODA pigiai elektrikinė čeverkykū taisyimo šapa. Priežastis pardavimo turiu automobilij ir du bizniu, vienas negaliu apdirbti. Meldžiu atsi-saukti: J. KIRHICKI, 4544 So. Wood St., Chicago, Ill.

PARSIDUODA labai pigiai grosernė ir bučernė už \$2500. Visi rakandai nauji; didelėji ir puikioji vietoj; ant biznio gatvės. Kreipkitės į "Naujienu" ofisą No. 50, 1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PARSIDUODA Barber Shop geroje vietoj, apgyventoj lietuvių ir lenkų. Biznis eina gerai. Priežastis pardavimo — savininkas nori į kitą miestą išvažiuoti. Atsilankykite. 2902 S. Union Ave. Chicago.

PARSIDUODA storo budinkas, turintis 3-4 raimų flabas; \$4200. Ant 5 metų padarytas listas; randa \$49 mėnesij. Apie \$800 Cash, likusieji — po \$25 mėnesij su palukiu. 30 metų kaip įsteigtas. Geras biznis. McDONNELL 3622 So. California Ave., Chicago, Ill.

RETA PROGA. Jauna pora parduoda vertės \$150 priešakinio kambario rakandus už \$32; jie susideda iš šių dalių: valgomos kambario setas, 9x12 divonai — \$10, kamodės, misinginės lovos ir victrola. Visi pigiai. Vartoti tik 3 mėn. \$120 nupirks 4 raimų rakandus. Parsiduos skyrium. 3019 Jackson Boulevard, Chicago, Ill. netoli Kedzie Ave.

PARSIDUODA BUDINKAS su 12 gyvenamų raimų 50 pėdų lotas. tvartai ir kūtės. Marketas ir grosernė daro gera biznį — daugiau \$100 į dieną. Šis budinkas randasi dirbtuvių ir lietuviams apgyventam mieste; naujū dirbtuvių slatoma. Geras žmogus gali padaryti \$5000 į metą. Rašykite laiška į "Naujienu" Ofisą pažymėdami No. 18, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

APLEISDAMAS miestą paaukaju rakandus, divonus, bresines Davenport lovas, kortinus ir t.t.; taip-pat dailų pianą. Atsi-saukit is kart ir padarykit patis kaina. MRS. ROBINS, 2910 North ave., priešais Humboldt Park.

PARSIDUODA pieninė (Milk store) tirstai apgyventoj lietuvių kolonijoj. Parsiduoda labai pigiai, priežas ties — turiu du bizniu. DOMINIKAS NORRUS 1604 So. Paulina St., Chicago, Ill.

Jauna pora, apleisdama miestą, aukauja rakandus už \$155.00; seklyčios selas už \$35.00. Taipgi beveik naujus 4 raimų rakandus už jusų kainą. Augstos rūšies pianas ir Victrola su rekordais. Kad pasigėrėti šiais rakandais, jus juos turite pamatyti; parsiduoda labai pigiai; rakandai vartoti tik 9 savaites; parsiduos ir pavieninij. 1922 So. Kedzie ave., Chicago, Ill.

GERIAUSIA PROGA LIETUVIUI. Parsiduoda labai pigiai bučernė ir grosernė ir turi buti greitu laiku parduota, nes savininkas eina į kitą biznį. Atsi-saukite šiuo adresu: 3329 So. Halsted str., Phone Drover 4066

PARSIDUODA du namu, vienas nesą randa \$70, antras \$65 į mėnesi. Abu namu ant 18-tos gatvės, arti Union ave. ir arti lietuviškos bažnyčios. Malonėkite atsi-saukti šiuomi adresu: 3213 So. Morgan str., Chicago, Ill.

Tel. Drover 4298. F. K. STRZYNECKIS O.D. O-p-t-o-m-e-t-r-i-s-t

Egzaminuoju akis ir priskiriu akinius. Darbas gvarantuojamas. Valandos: nuo 9 ryto iki 1 po pietų; nuo 4 po pietų iki 8 vakare; nedėliomis nuo 10 ryto iki 2 po pietų. 4612 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Inėjimas per krautuve.

AR PAVARGSTA JUSU akis, kuomet skaitot, kuomet dirbate? Ar skauda jums galva nuo pavargimo akių? Ar jusų akiniai netinka jusų žiūrėjimui? Patarimas ir išegzaminavimas per užbaigus mokslą optiką dykai. 9 metai patyrimo. DR. I. MEYERS, 1024 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. Valandos: kasdien atdaro nuo 9 ryto iki 9 vakare. Pėtnvyčios iki 6 vakare. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 12 pietų. Tel. Haymarket 6212.

Tel. Drover 9693. DR. A. A. ROTH Rusas Gydytojas ir Chirurgas. Specialistas Moterilėkų, Vyriškų, vatku ir vią chronikilų ligų. Valandos: 10-12 ryto, 2-4 po piet b 6-8 vakare. Nedėliomis 10-1 po pietų 3358 So. Halsted St., arti 34 St., CHICAGO

DR. A. J. TANANEVICZE GYDYTOJAS IR CHIRURGAS. Ofisai ir gyvenimo vieta: 3249 SO. MORGAN ST. Valandos: 8 iki 10 ryto 1 iki 3 po piet 7 iki 9 vakare. Tel. Drover 7900. Ofisai ant F. Kero Aptiles 1913 SO. HALSTED ST. Valandos: 10 iki 12 dien 3 iki 5 po piet 7 iki 9 vakare. Tel. Canal 1576.

DR. M. HERZMAN IS RUSLIOS Gerai lietuviams žinomas per 20 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris. Gydo aštrias ir chronikiskas ligas, vyrų, moterų ir vaikų, pagal naujais metodus X-ray ir kitokius elektruos prietaisus. Ofisai ir laboratorija, 1025 W. 18th St., netoli Fisk St. Valandos: Nuo 10-12 pietų; 6-8 vakarais. Telephone Canal 3110. Gyvenimas: 3412 S. Halsted St. Valandos: 8-9 ryt; tiktai

DR. A. R. Blumenthal AKIŲ SPECIALISTAS. Akis išegzaminuojam DYKI Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 dien. 4649 S. ASHLAND AVE., kamps 47 St.

Tel. Drover 4974. Dr. A.I. Epstein Seno kraujus Gydytojas ir Chirurgas. Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas. 3600 SOUTH HALSTED STREET, kamps 36-tos gat., Chicago, Ill. Ofiso valandos: iki 10 v. ryte, nuo 1 iki 3 po pietų; nuo 6:30 iki 8:30 v. vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 pagal sutarimą.

Tel. Drover 7043. Dr. C. Z. Vezelis LIETUVYS DENTISTA. Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedėliomis pagal sutarimą. 4712 So. Ashland Ave. arti 47-tos gatvės.

Telephone Wentworth 3323 ir 1329. DR. J. K. MEYERS Gydytojas Chirurgas ir Akušeras. Uždėka Ofisais del beturėjų. Ofisai ir gyvenimo vieta. 6062 So. STATE ST., CHICAGO.

Dr. W. Yuzkiewicz Lietuviškas akių gydytojas. Kas turi skaudancias arba silpnas akis, ar galvos skaudėjimą, atsilankykit pas mane. DR. W. YUSZKIEWICZ, 1155 Milwaukee Ave. Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Telephone Yards 5632. Dr. M. Stupnicki 3109 S. Morgan St., Chicago, Ill. Valandos: Nuo 8 iki 11 šlytoj nuo 5 iki 8 vak.

Dr. Ramser AKIŲ SPECIALISTAS. Prieinka visiems tinkamus akinius, egzaminuoja ir patarimus duoda dykai. 755-88 Milwaukee Ave., arti Chicago Ave. 2-ros lobos VALANDOS: Nuo 9 šlytoj iki vakarui. Nedėliomis nuo 9 šlytoj iki 2 pop ietų. Tel. Haymarket 2464.

Telephone Humboldt 1278. M. SAHUD M. D. Senas Rusas Gydytojas ir Chirurgas. Gydo visokias vidurių ligas ir kitas užsėnėjusias ligas. OFISAS: 1579 Milwaukee Ave. kamps North Ave. Kambarys 204. Valandos: 8:30 iki 10 šlytoj; 1:30 iki 8 ir 7:30 iki 9 vakare.

Dr. G. M. Glaser Praktikuoja 25 metai. Gyvenimas ir Ofisai 3149 S. Morgan St., arti 32. Chicago. Specialistas ant Moterilėkų, Vyriškų ir Vatkiškų Taipgi Chronikilų Ligų. Ofiso valandos: Iki 9 ryto, nuo 12 iki 3 po pietų ir nuo 6 iki 8:30 vakara. Nedėliomis vakarais ofisai uždarytas. Telephone Yards 687

VYRAI JUMS NIEKO NELEŠUOJA. paklausti Dr. Ross apie bile silpnumą, chroniskumą, nerviskumą, kraujo privatiliją arba urinarines ligas. Laboratoriskai išegzaminavimai, saugausi ir geriausi gydymai pagal vėliausios mados. Nepamirskit. Draugiskais pasikalbėjimas dykai. Ateikit ir suzinokit apie savo teisingą padėjimą ir kaip jus galite buti išgydytas.

DR. B. M. ROSS 35 SOUTH DEARBORN ST., KAMP. MORRIS, CHICAGO Crilly Building. Imkit Elevatoriū iki Pennto laubo. Dvidešimtis tris metai toj pačioj vietoj. Valandos: Kiekvieną dieną nuo 9 iki 4. Nedėliomis nuo 10 iki 1. Nedėlio, redos, pėtnvyčios ir subatos vakarais nuo 7 iki 8.

DAKTARAS Specialistas iš WISSIG, seno kraujus. Gydo visas ligas vyrų ir moterų. Neturint kaip užsisėnėjusios ir neišgydomos yra. Specialiskai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir puslės, užnuodijimas kraujo, odos ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir paslaptinas ligas. Jeigu kiti negarboje jus išgydyti, ateikite čia ir persitikinkite, ka jis gali jums padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tūkstantčius ligoniu. Patarimas dykai. Ofiso valandos nuo 8 ryto iki 10 val. vakaro. Nedėliomis iki 12 dien. 1900 BLUE ISLAND AVE., kamps 19-tos gat., viršui Bankos. Tel. Canal 3263.